

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, „Kurjera Wystawowego” dr. Stanisław Bernatt, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 250

Poznań, niedziela dnia 2 czerwca 1929

Rok XXIV

Na stronie 3-ciej

„KURJER WYSTAWOWY”

Ks. Kardynał Hlond u Ojca św.

Rzym, 1. 6. (Pat.) Papież przyjął na audjencji ks. Prymasa Hlonda.

Kom. Bainbridge wyjeżdża do Gdyni

Warszawa, 2. 6. (Tel. wł.) Bawiący w Warszawie komandor armji amerykańskiej Bainbridge wyjeżdża do Gdyni. (w)

Statystyka bezrobocia

Warszawa, 2. 6. (Tel. wł.) Według obliczeń urzędowych w dn. 4-go maja liczba bezrobotnych w całym państwie wynosiła 147.813 osób. W porównaniu z kwietniem liczba ta znacznie spadła.

Spadek zaznaczył się zwłaszcza na Śląsku, gdzie liczba bezrobotnych zmniejszyła się z 23.915 na 16.181 a w woj. poznańskim spadła z 13.541 na 8.682.

Ciekawa jest statystyka bezrobocia w poszczególnych zawodach a więc w górnictwie 5.220, hutnictwie 2.657, przem. metalowym 8.393, włókienniczym 16.952, budowlanym 19.655, pracowników umysłowych 12.567. (w)

Min. Składkowski w Kępnie

Warszawa, 2. 6. (Tel. wł.). — W sobotę wieczorem min. Składkowski wyjechał w sprawach prywatnych do Kępna. (w)

Wycieczka lotewskich sfer gospodarczych

Warszawa, 1. 6. (AW). W pierwszych dniach czerwca przyjedzie do Warszawy wycieczka lotewskich sfer gospodarczych.

W Warszawie odbędzie się szereg konferencji poczem Łotysze udadzą się do Poznania celem zwiedzenia Powszechniej Wystawy Krajowej.

Utworzenie komitetu finansowego

Warszawa, 2. 6. (Tel. wł.). — Na piątkowym posiedzeniu Rady Ministrów uchwalono utworzyć komitet finansowy.

Będzie to organizacja opiniodawcza przy premierze. W skład jej wchodzi: premier, jako przewodniczący, oraz jako członkowie min. skarbu i prezesi banków: Polskiego, Gospodarstwa Krajowego, Rolnego i P. K. O. Ponadto w posiedzeniach będą brali udział odpowiedni ministrowie, jeżeli przedmiotem obrad są sprawy związane z ich resortem. Na posiedzenia komitetu mogą też być zapraszane potrzebne osobistości.

Komitet będzie wydawał opinie o sprawach, skierowanych przez premiera a dotyczących niektórych państwowych operacji kredytowych, tak krajowych jak zagranicznych, a zwłaszcza emisji obligacji i spraw finansowych, związanych z wydawaniem przez państwo koncesji o doniosłym znaczeniu państwowym jak np. elektryfikacja kolei lub sprawy wewnętrznej polityki kredytowej, lub ustalanie planu działalności banków państwowych, lokowanie wolnych funduszy państwowych i publicznych i t. d.

Komitet ten będzie instytucją inną aniżeli Rada finansowa przy min. skarbu. (w)

Przed pawilonem hut szklanych na P. W. K. perli się wspaniałe wodotrysk.

Kompromis w sprawie odszkodowań osiągnięty

Tylko delegacja belgijska domaga się jeszcze zadośćuczynienia

Berlin, 1. 6. (PAT). Cała prasa berlińska uważa porozumienie w Paryżu za fakt dokonany. Jeden tylko „Berl. Tgblatt” w depeszy swego korespondenta paryskiego oświadcza że nie została pokonana dotychczas jeszcze jedna trudność a mianowicie kwestja odszkodowania dla Belgji za pozostawione w swoim czasie przez niemieckich okupantów marki okupacyjne, które następnie utraciły wszelką wartość. Rzeczoznawcy belgijscy, jak donosi korespondent „Berl. Tgblattu”, nie chcą podpisywać raportu, dopóki nie otrzymają tych odszkodowań.

Dziennik zapowiada, że sprawa ta jeszcze w ostatniej chwili może postawić osiągnięcie porozumienia pod znakiem zapytania i oświadcza z naciskiem, że rzeczoznawcy niemieccy nie mogą uznać uregulowania tej sprawy za swe zadanie, ponieważ według nich nie wchodzi ona w zakres problemu reparacyjnego, tembardziej, że poprzednio już była przedmiotem dyskusji pomiędzy Berlinem i Brukselą. W szczególności dr. Schacht jako prezydent Banku Rzeszy z naciskiem odmawia brania udziału w regulowaniu tych roszczeń belgijskich, ponieważ przez uznanie prawa do odszkodowania za banknoty markowe, pozbawione w czasie inflacji wartości, stworzyłoby się precedens do waloryzacji pieniądza papierowego.

Paryż, 1. 6. (PAT). Obrady rzeczoznawców doprowadziły do porozumienia w sprawie ostatniego zastrzeżenia niemieckiego, dotyczącego wykupna 22 ostatnich anuitetów za pomocą zysków międzynarodowego banku wypłat i skali ruchomej części d'ugów, niepodlegającej uwarunkowaniu. Skala ta, która będzie stała, ma wynosić 660 milionów marek rocznie w ciągu 36 lat — Francja będzie mogła zmobilizować z tej sumy 500 milionów

Pozostaje do rozwiązania sprawa marek, wypuszczonych w Belgji. Rzeczoznawcy postanowili nie kończyć swej pracy przed doprowadzeniem do porozumienia w tej sprawie.

Delegacja belgijska nie chce podpisać raportu do poszczególnych rządów, zanim nie otrzyma zadośćuczynienia.

Berlin, 1. 6. (PAT). „Un. Press” zapowiada podpisanie umowy reparacyjnej we wtorek lub w środę przyszłego tygodnia i donosi jednocześnie, że drugi z delegatów amerykańskich Morgan odjechał dziś na parowcu „Mauritania” do Ameryki.

Morgan pozostawił pełnomocnictwa do podpisania umowy dodatkowemu rzeczoznawcy amerykańskiemu Lamontowi.

Po wyborach w Anglii

London, 1. 6. (Tel. wł.) „Evening News”, pisząc o „magiku walijskim”, jak nazywa Lloyd Georgea, przypuszcza, że największemu stronnictwu w państwie — Labour Party pozwoli się na utworzenie rządu, który pozostać będzie pod dozorem większości antysocjalistycznych stronnictw. c.

Choroba króla Jerzego

Wiedeń, 1. 6. (Pat.) Dzienniki donoszą z Londynu:

Choroba króla Jerzego tłumaczy się tem, że lekarze, którzy dokonali operacji, pozwolili ranie zawczasie się zagoić, wskutek czego wielki wrzód w płucach nie został dotąd wyleczony. Poniżej blizny po ranie operacyjnej utworzył się nowy wrzód, który po wytworzeniu został oczyszczony z ropy.

Krótką monografia rzek pomorskich

(Od naszego korespondenta)

I. Mątawa

Mątawa bierze swój początek w jeziorze Mątasek, położonem w lesistej okolicy na północnym krańcu pow. świeckiego; kształtem podobna do lekko rozwartego cyrkla, biegnie pierwotnie w kierunku południowym, a zwracając w okolicy Sartowic, płynie — odtąd skanalizowana — w kierunku północnym przez niziny świecko-nowskie równoległe z Wisłą; dawniej uchodziła pod Sartowicami, płynąc w kierunku odwrotnym do Wisły, podobnie jak Wda i Brda. Gdy wzdłuż Wisły umocnione zostały wały ochronne, przeniesiono jej ujście 1865 r. pod Nowe — około 40 klm. na północ od ujścia pierwotnego — gdzie, zabierając po drodze przez wał od Wisły odgródzone potoki i rzeczutki, uchodzi żelazną bramą pod wałem ochronnym. Podczas powodzi Wisły zamyka się automatycznie brama pod Nowem a trzy wielkie pompy parowe, przystępując do akcji, przelewają wodę Mątawy, kilkadziesiąt mtr. kub. na minutę, poprzez wał do Wisły, chroniąc nizinę przed zalewem. Wskutek przelożenia ujścia Mątawy i przedłużenia jej biegu (po przez jedną z martwych odnóg Wisły) zaoszczędzono wydatki na urządzenie i stałe utrzymanie pomp pod Sartowicami.

W górnym biegu płynie Mątawa przez monotonną równinę, na której rozkładają się na wysokości 86 mtr. tęgi i zarośl bagnista, t. zw. Wilcze Błoto; w nieznacznym oddaleniu na wschód ciągną się zwarte przestrzenie leśne, pełne uroczych jezior, większych i mniejszych; te mniejsze, nie-

Rozkład autobusowy
patrz strona 6.

Proces przeciwko rodzinie Nogensów

Przychylnie dla Jakubowskiego zeznania świadków

Neu Strelitz, 2. 6. (Tel. wł.). — Dzisiejsze zeznania świadków w procesie przeciwko rodzinie Nogensów zgodnie charakteryzują Jakubowskiego, jako człowieka inteligentnego, dobrotliwego, dobrze obchodzącego się ze zwierzętami domowymi, przyjaznego wobec dzieci i naogół bardzo sympatycznego.

Robotnik Scharrenberg, którego łączyła z Jakubowskim ścisła przyjaźń, na pytanie, czy uważał Polaka za zdolnego do morderstwa, odpowiada kategorycznie:

— Nie!

Siostra Scharrenberga zeznaje, iż Jakubowski tuż przed zgładzeniem dzie-

ka przyniósł do niej na przechowanie dwa pakiety, zawierające ubranko i trzewiki dla Ewaly. Rzeczy te kupił, aby przystroić w nie dziecko w dzień swego wesela. Świadek nie ukrywa dodatniego sądu o charakterze Polaka.

Jako ostatni zeznaje wróżbiarz, niejaki Schmahl, który w r. 1923 wróżył Jakubowskiemu z kart.

Mówi on, że przepowiedział Jakubowskiemu wszystko, co się później stało, a więc od uknuęcia spisku na życie dziecka aż do obecnego procesu oraz treść własnych zeznań, które właśnie składa.

Zeznania te wywołały zrozumiałe salwy śmiechu wśród członków trybunału i pozostałych słuchaczy. B. Z.

Międzyn. zawody konne w Warszawie

Warszawa, 1. 6. (PAT). W sobotę odbyło się w Warszawie na torze Łazienkowskim otwarcie międzynarodowych konkursów hipicznych, zorganizowanych przez towarzystwo międzynarodowych i krajowych zawodów konnych w Polsce.

Wobec licznie zebranych przedstawicieli władz, dyplomacji, attachés wojskowych, sfer sportowych, prasy i publiczności odbyła się defilada zawodników. Po defiladzie ekipy zostały przedstawione przy dźwiękach hymnów państwowych amerykańskiego, czeskosłowackiego, francuskiego, węgierskiego, włoskiego, rumuńskiego i polskiego.

Po tej ceremonii odbył się pierwszy konkurs otwarcia sekcji międzynarodowej. Po dodatkowych rozgrywkach ostateczne klasyfikacje tego konkursu przedstawiają się w sposób następujący: Pierwsze miejsce zajął rtm. Leguio (Włochy) na koniu „Galantin”, drugie por. Kulesza na koniu „Madzia”, trzecie por. Strzałkowski na „Oberku”, czwarte rtm. Brodford (Stany Zjednoczone) na koniu „Jack Snipe”, piąte podpor. Dabki-Nehrlich na koniu „Nero”, szóste mjr. Ventura (Czechosłowacja) na koniu „Dravna”.

Wycieczka dziennikarzy duńskich

Gdańsk, 1. 6. (PAT). Wycieczka dziennikarzy duńskich przybyła dziś z Gdańska do Gdyni, gdzie na jej cześć wydał śniadanie dyr. Żegluga Polskiej inż. Rummel. W czasie śniadania inż. Rummel wygłosił przemówienie, na które odpowiedział redaktor Gelfork, kopenhaski reprezentant Ass. Pr.

Po śniadaniu goście zwiedzili statek pasażerski „Gdynia”, poczem udali się do Urzędu Morskiego, gdzie dyr. Urzędu kom. Poznański urządził konferencję, obrazującą rozwój miasta i portu Gdyni.

W dalszym ciągu goście zwiedzili port i miasto, wyrażając się w podniosłych słowach o rozwoju Gdyni.

Po herbatce, wydanej przez kom. Poznańskiego, dziennikarze duńscy podejmowani byli wieczorem przez reprezentanta polsko - francusko - duńskiego konsorcjum budowy portów w Gdyni inż. Schulza.

prezy, powszechna tajemnica spowila toczące się obrady.

Najzdolniejszy ówczesny feljetonista polityczny, George Petit porównał toczące się obrady do Kongresu Wiedeńskiego:

„... Tam jak i tutaj — pisał on — właściwe obrady zostały rozbite na szereg konferencji, zgrupowanych w sposób najrozmaitszy.

„Oficjalnie, tematem rozmów są zagadnienia polityki kredytowej, nic więc dziwnego, że poszczególne systemy wspólnych zainteresowań poszukują się według kluczy najrozmaitszych.

„Zauważyłem dwa sposoby grupowania się do takich rozmów. W pierwszym występują przedstawiciele instytucji podobnej skali, banki emisyjne poszczególnych państw i największe instytucje kredytowe prywatne, w drugim powstają ugrupowania bądź to o charakterze regionalnym, bądź to reprezentujące pewien zamknięty cykl zainteresowań.

Oczywista rzecz, że przy takim systemie, nie może być mowy nie tylko o jakichś głosowaniach i uchwałach, ale i o utrzymaniu się ustalonego programu wydaty się prawie niemożliwe.

„Naprawdę w tej chwili grupa Morgana konferuje z przedstawicielami banku francuskiego. Jutro przewi-

Dziennikarze duńscy opuścili Gdynię, pociągiem wieczornym, udając się w dalszą podróż do Warszawy, a następnie Lwowa, Krakowa, Zakopanego, G. Śląska i Poznania.

Sensacyjne wyścigi motorówek

Berlin, 2. 6. (Tel. wł.). Sportową sensacją dnia były rozpoczęte wczoraj wyścigi łodzi motorowych na jeziorze templińskim z udziałem rekordzisty świata w jeździe automobilowej i motorówek, mjr. Segrave.

W pierwszym biegu Segrave stracił 8 minut na starcie i jego „Miss Alacrity” ruszyła z miejsca dopiero wówczas, gdy najlepsza motorówka niemiecka „Parolo V” przebyła już pokąźny kawał drogi. Mimo tej przewagi, Segrave zwyciężył, jadąc w rzeczywistości za ledwie 8 m. 43 sek. przy oficjalnym czasie 16 m. 48 sek. wobec 18 m. 14 sek., osiągniętych przez „Parolo”.

W drugim biegu zwyciężył Segrave w 11 m. 15 sek., jadąc przeciętnie 84 km i chwilami osiągając 116 km na godzinę, najwyższą z dotychczas osiągniętych szybkości na wodzie w Niemczech. B. Z.

Klejnoty b. cesarza Karola

Wiedeń, 1. 6. (PAT). Dzienniki donoszą z Paryża:

Władze francuskie w Casablance potwierdzają, że zdołano odnaleźć klejnoty, skradzione ze skarbcza rodzinnego b. cesarza Karola w r. 1921.

Francuski inspektor policji, który wytropił sprawcę kradzieży Włocha, otrzyma nagrodę w wysokości 250 tysięcy franków.

Wezwanie

Związek Tow. Uczestników Powstania Wielkop. 18/19 Okręg I.

W niedzielę dn. 2 bm. o godz. 8½ zbiórka przed Zamkiem celem wzięcia udziału w wielkiej procesji farnej. Wzywamy druhów Okręgu I, aby przybyli jaknajliczniej, przez co zadokumentujemy nie tylko nasze uczucie patriotyczne, lecz przede wszystkim nasze przekonanie religijne i wiarę naszych ojców.

Czuj Duch!

Zarząd Okręgu I:

(—) Koch, prezes; (—) Listing, komendant; Mizerski, sekretarz.

Szkielet człowieka

W czasie prac ziemnych na drodze pomiędzy Otorowem a Pniewami robotnicy drogowi wykopali szkielet człowieka, który z powodu rozsypania się pozostawiono w ziemi a o niezwykłym wykopalisku zawiadomiono władze sądowe.

Przypuszcza się, że szkielet leżał w ziemi oddawna, gdyż najstarsi mieszkańcy Otorowa i okolicy nie słyszeli o żadnym wypadku zaginięcia. (k)

Nagły zgon

W święto Bożego Ciała zasłabł w drodze Władysław Mikołajczak z ul. Głównej 111. Chorego przyniesiono do

Kuracje domowe

przez zażywanie przy otłuszczeniu, zaparcu, chorobach przemiany materji etc.

K. MARJENBADZKIEGO
KREUZBRUNNEN
albo naturalnej soli mineralnej Marjenbaazkiej. Sp 6223

Inform. bezpłatnie
Michał Kandel, Hurt. Wód Mineralnych
Poznań, ul. Masztalarska 7. Tel. 1895.

domu, gdzie po kilku godzinach zmarł.

Niespodziewana ta śmierć wywołała wśród znajomych przynębiające wrażenie, gdyż zmarły liczył za ledwie 30 lat i przed kilku dopiero dniami powrócił do rodziny z Francji. (j)

Dzieciobójstwo

W Sowiejgórze w powiecie międzychodzkiem aresztowano 26-letnią Franciszkę Górecką, którą odstawiono do więzienia sądowego w Międzychodzie.

Górecka krótko po porodzie zadusiła dziecko płci żeńskiej i zakopła je w lesie.

W Jablonnie w powiecie leszczyńskim znaleziono w ustępie nowo narodzone dziecko płci żeńskiej.

Wyrodną matkę wysłędzono. Jest to robotnica rolna Berta Runge.

W Rogoźnie wyłowiono z jeziora rozłożone zwłoki niemowlęcia.

Zarządzono dochodzenia sądowe i sekcję zwłok. (k)

Samobójstwa

W Szamotułach z niewiadomych przyczyn powiesił się na strychu 18-letni Stefan Władysław Ostojki.

W Ługach w powiecie śremskim powiesiła się na drzewie 78-letnia Zofia Gemacka z domu Skołowska. (k)

Najechny przez samochód

Wczoraj popołudniu w pobliżu Bramy Dębskiej najechny został przez samochód P. Z. nr. 40 250 57-letni blachmistrz Franciszek Jeszke, zamieszkały przy ul. Czajczej 12.

Poranionego przewieziono do lecznicy miejskiej, gdzie stwierdzono złamanie lewej nogi. (k)

Stan pogody

Przewidywany przebieg stanu pogody na dzień dzisiejszy:

Naogół dość pogodnie przy zmiennym zachmurzeniu, mniejszem na zachodzie, większem na wschodzie. Nieco cieplej. Wiatry północno-zachodnie i zachodnie z szybkością od 3—6 mtr. na sekundę.

Pół szklanki naturalnej wody gorzkiej „HUNYADI JANOS” doprowadza żołądek do porządku, pobudza apetyt. Inform.: M. Kandel, Poznań Masztalarska 7. Tel. 1895. Tp 2662/3.

Longines

PRECYZYJNY ZEGAREK światowej marki do nabycia w pierwszorzędnym magazynach zegarmistrzowskich i jubilerskich.

JAN KARCZEWSKI

AUROZaurus

Opowieść z naszych dni

(Ciąg dalszy.)

61)

Depesze zarezerwowały dla tego świetnego tysiąca wielkich kapitanów złotego cielca, odpowiednią ilość pokoi we wszystkich największych hotelach genewskich. Niemalby był z tem kłopot, nawet tam, gdzie zjazd największy jest zjawiskiem powszechnym, zważywszy, że poza właściwymi delegacjami zbiegła się rzesza bankierów prywatnych, kupców i przemysłowców różnej kategorii, gapiów pospolicznych, oraz kokot i dziennikarzy, łasych zarówno na zarobek jak i na sensację.

Podniecenie, panujące w Genewie z okazji zjazdu, przechodziło wszystko, co tylko widziano w tej dziedzinie. Spotęowało się ono jeszcze bardziej, gdy ukazał się komunikat o tajności obrad i rezolucyj.

Tojennica...

Nic i nic. Poza oficjalnym otwarciem, na którym powszechnie przyjętemi we wszystkich okazjach zwrotami, podkreślono wagność dla dziejów świata tego rodzaju powszechnej im-

dywany jest wspólny obiad dyrektorów wszystkich instytucji, finansujących przemysł naftowy. Przed południem prof. Müller wygłosił odczyt „o systemie kredytowym w powojennej Europie”. Wieczorem zaś odbędzie się kilkanaście przyjęć o charakterze prywatnym, wydawanym przez mniejsze i większe przybyłe sławy.

„Wypada podkreślić — kończy — że mimo czysto teoretycznego i informacyjnego charakteru zjazdu, ludzie inteersu wnieśli do cichego nadlemaniańskiego grodu podniecenie, które wyraźnie panuje nie tylko w rozmowach ogólnych, ale i w nieoficjalnych prywatnych wymianach zdań...”

Genjalny obserwator zarówno w ustępie przytoczonym, jak i w następnych korespondencjach podkreślał stale ten pozornie zupełnie nieusprawiedliwiony nastrój członków zjazdu, ciągle jakgdyby szukających sposobności do porozumienia się nareszcie nad tą największą troską, jaka ich tu przynęcała.

I jeśli dzień odkrycia pustek w skarbcach pancernych nazwalismy „DNIEM WIELKIM”, godzinę, w której pady słowa wzajemnego przyznania się „WIELKĄ CHWILĄ” nazwać się godzi...

W malej, starej winiarni „Zur goldenen Weltkugel” siedzieli nad butel-

ką Steinwein'u mr. Bruno Aronson — z New Yorku i Carlo Pedretti — z Banca Commerciale di Venezia.

O czym mówili? Jakto o czym! Mówili o wszystkim, nie mówili o „tem”. Mówili o swych żonach, które były bliskimi kuzynkami, o dzieciach Carla, z których najstarszy Jakob zdobywał coraz to większe sukcesy koncertami skrzypcowymi. O tem, że czasy są ciężkie i t. d.

Nagle dyrektor Pedretti przestał rysować wielkim brylantem swego pierścienka szkło pękatego reńskiego flakonu i zapytał:

— Mój złoty Bruno, czy ty mi możesz powiedzieć z ręką na sercu, że ty nie masz teraz żadnych kłopotów?

Mr. Aronson podskoczył na krzeselku. Prowokacja. Najwyraźniejsza prowokacja, ale skąd ten brudny włoski Żyd potrafił przeniknąć jego tajemnicę. Opanował się jednak niezwłocznie i, parując uderzenie, zarypostował:

— Złoty Carlo, czy ty nie masz większych zmartwień, jak moje kłopoty?

Pierwsze strzały padły. Nastąpiła mała przerwa, w której przeciwnicy obserwowali się ukradkiem.

— Dzieci zdrowe?

(Ciąg dalszy nastąpi)

KURJER WYSTAWOWY

Informator

UROCZYSTOŚCI, ZJAZDY, WYCIECZKI w dniu 2 czerwca

- 15.30 zamknięcie zjazdu przem. met., sala obrad centr. rest. P. W. K.
- 15.30 wyścigi, Lawica.
- 16.30 pokaz psów policyjnych, arena P. W. K.
- 19 „Wesele na Kurpiach”.

KALENDARZYK

- 3 czerwca, absolw. w. szkoły gimn., zjazd numizmatyków, filologów klasycznych, polo.
- 4 czerwca, d. c. zjazdów numizmatyków i filologów klas., otw. wszechp. zjazdu właścianek, wyścigi.
- 5 czerwca d. c. zjazdu właścianek, przyjazd czechosł. min. kolei p. Neumanna.

CENY

Wstęp na Wystawę

bilet jednorazowy	4 zł
rodziny z co najmniej 5 osób (wykaz osobisty) od osoby	2 zł
studenci i żołnierze	2 zł
wycieczki szkolne ponad 50 osób, od osoby	1 zł
dzieci poniżej 15 lat w tow. rodziców	1 zł
bilet tygodniowy	15 zł
bilet miesięczny (z fotografią)	20 zł
bilet stały dla głowy rodziny (z fotografią)	50 zł
dalsza legitymacja dla członka rodziny (z fotografią)	40 zł
wystawa sztuki (osobno)	1 zł
wystawa łowiecka (osobno)	1 zł
wycieczki zwyczajne od osoby	2 zł
palmiarnia (osobno) dorośli	1 zł
dzieci	50 gr
bilety miesięczne i stałe upoważniają do wolnego wstępu na wystawę sztuki, wystawę łowiecką i do palmiarni	
od godziny 18-iej cała P. W. K.	50 gr.
dzieci	30 gr
w niedziele i święta	1 zł
dzieci	50 gr

WYSTAWA OTWARTA GODZIENNIE

od godziny 9—23. Pawilony zamyka się o godzinie 19.
Część terenu zachodniego i „wesołe miasteczko” do godziny 4 rano. Kasy przy ul. Wyspiańskiego zamyka się o godzinie 1.

WYSTAWA PSÓW

(teren „E”)

do 4 czerwca, 8—18; wstęp bezpl.

PRZEWODNICZY

Centralne biuro wykwalifikowanych przewodników (obce języki)
Pawilon 20, obsługi publ. tel. 73-33;
na terenach roln. pawilon 51, tel. 72-33.

BILETY KOLEJOWE

Polskie biuro podróży „Orbis”
Pawilon 20, obsługi publ. tel. 74-60.
Pawilon Min. Komunikacji tel. 71-93.

Kwatery prywatne

	jedno łóżko	dwa łóżka
I klasa	12.—	16.—
II „	10.—	14.—
III „	8.—	11.—
IV „	6.—	8.—

W razie pobytu lokatora przez jedną dobę, ceny podwyższają się o 50%.

Rabaty udziela się:
przy pobycie lokatora ponad 3 doby 10%
„ „ „ „ 7 „ 20%
„ „ „ „ 14 „ 30%
„ „ „ „ 6 tyg. 40%

Komunikacja w mieście

Tramwaj 25 gr. autobus 30 i 40 gr.

WALUTY

w dniu wczorajszym na giełdzie warszawskiej placono:
1 dolar — 8,88 zł
100 koron czeskich — 26,34
100 franków franc. — 34,79
100 marek niem. — 211,70.

Adresy

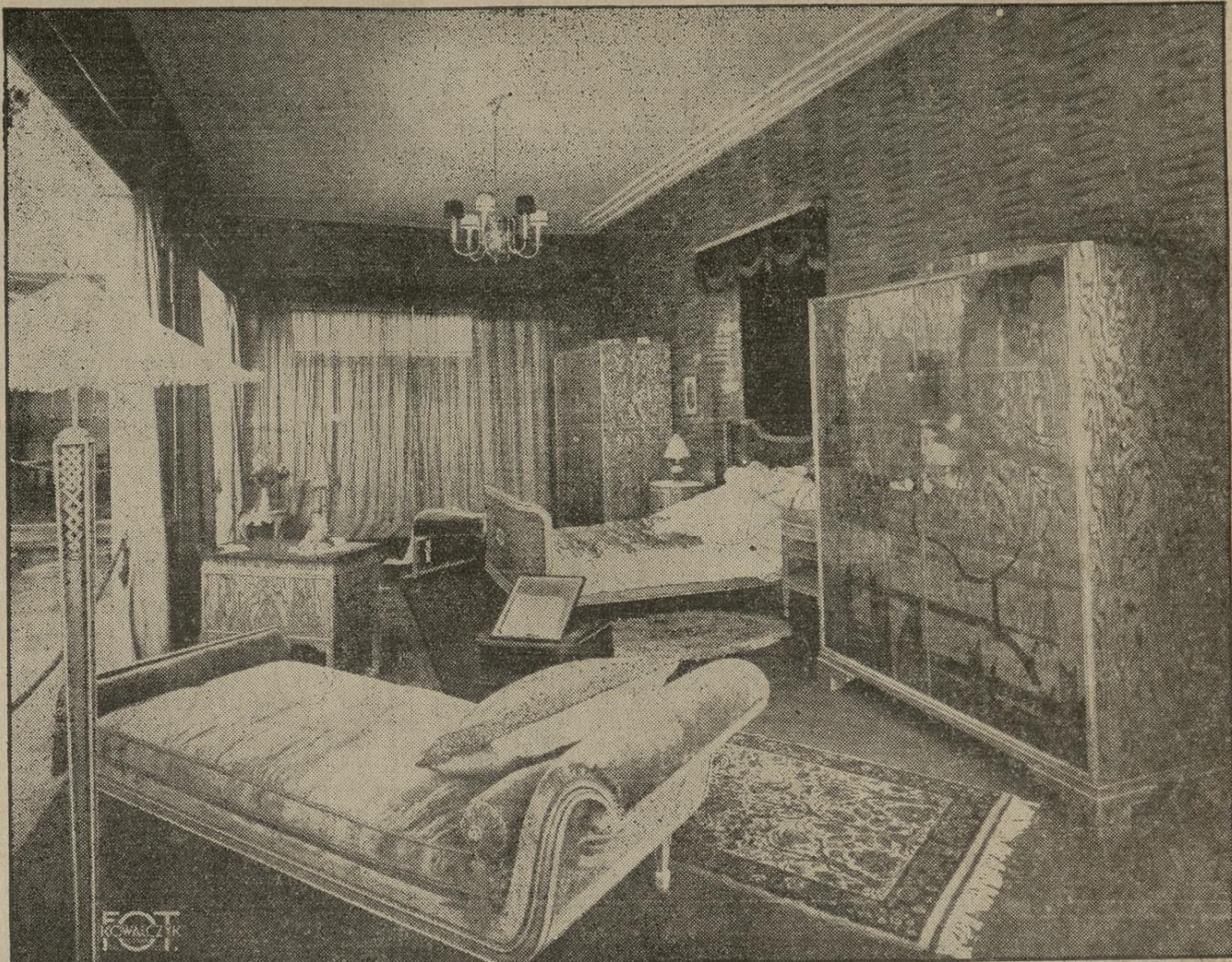
gości na P. W. K. str. 6.

WIDOWISKA I KONCERTY

Teatr Wielki: „Polska krew”, godz. 20.
Teatr Polski: „Maman do wzięcia” (premjera), godz. 20.
Teatr Nowy: „Moralność pani Dulskiej”, godz. 20.
Arena P. W. K.: „Wesele na Kurpiach” widowisko pienerwe, godz. 19.

MUZEA I BIBLIOTEKI

Muzeum Wielkopolskie. Aleje Marcinkowskiego 9, otwarte codziennie z wyjątkiem poniedziałków od godziny 9.30 do 18, w niedziele i święta zaś od godziny 10—14.
Dział Przedhistoryczny przy ul. Sew Mielżyńskiego 26-27, otwarty w te same godziny co Muzeum Wielkopolskie.
Dział Przyrodniczy w Ogródku Zoologicznym otwarty w tych samych godzinach co Muzeum Wielkopolskie.
Wstęp do Muzeum kosztuje od osoby 1 zł przy wycieczkach nieszkolnych 50 gr. przy wycieczkach szkolnych 20 gr.
Muzeum sztuki kościelnej, Zamek
Muzeum wojskowe, ul. Artyleryjska.

W pawilonie przemysłu meblarskiego zwraca uwagę bardzo piękna sypialnia, wykonana przez jedną z firm poznańskich.

Pokaz tresury psów policyjnych

Co może ludzka cierpliwość i dobra wola czworonogów

Radjofon krzyczy głośno i chrapliwie po zielonej arenie P. W. K. Raz za razem padają dobitne rozkazy.

— Waruj! Zostań! Biegiem, marsz! Płowe i jasnobrzowe wilki, które bez smyczy szły u lewych nóg swoich policyjnych przewodników, legły natychmiast i ułożyły na łapach długie pyski. Policjanci, posłuszni komendzie dowodzącego komisarza, biegną przed siebie. Licznie zebrana publiczność obserwuje z zainteresowaniem zachowanie się pozostawionych psów. Większość zwierząt waruje bez ruchu i czeka aż przewodnik opiszę czworobok i wróci na swoje miejsce.

— Stań! Marsz!
Psy siadają i zaraz ruszają w drogę.
— W tył zwrot!

Policjanci czynią pół obrotu w prawą stronę, żeby psy, idące koło lewej nogi, mogły obrócić się wygodnie.
— Stać!

Policjanci stają, psy — popisuje się równa dziesiątka — siadają równocześnie. Publiczność bije brawo.

Na rozkaz przewodników „Daj głos!” każde zwierzę szceka po kolei. Na ten sam rozkaz podany przez głośnik, wilki ujadają wszystkie razem.

Psy siadają rzędem, policjanci odchodzą o kilkanaście kroków. Na znak ręką wstają, warują, szcękają i przychodzą do nogi. Podobnie reagują na sygnały gwizdka.

Cwiczenia odbywają się nadzwyczaj składnie i harmonijnie.

Psy, trzymające w pysku „aport” (dwie kule, połączone drążkiem) wdrapują się na płot z desek, wysoki na 250 m., i chodzą po długiej drabinie. Ostatnie to ćwiczenie psom bardzo się nie podoba. Na drabinę wchodzi z podwiniętymi ogonami, łapami przywierają kurczowo do szczebli, boją się każdego

ruchu. Jeden tylko pies z całej dziesiątki wchodził na drabinę i schodził z niej swobodnie i lekko.

Na zakończenie popisu przedstawiono eskortowanie aresztowanego, który usiłuje zbiec. Pies rzucił się na niego natychmiast i chwycił zębami za rękaw. Gdyby nie specjalny strój, chroniący przed pogryzieniem, policjant, udający „ciemne indywiduum”, miałby się z pyszna.

Odbyły wczoraj na arenie P. W. K. popis psów policyjnych podobał się ogólnie. Nie ulega wątpliwości, że widowisko, które powtórzone będzie dziś, jutro i pojutrze, podziwiane będzie przez równie liczną publiczność.

Z lornetką na P. W. K.

Jakby to było na Pewuce, gdyby...

Oprowadzałem po Pewuce i po Poznaniu pewnego lwowianina.

— Jakżeś podoba się Panu Poznań — pytam sympatycznego gościa, który po raz pierwszy wiaśnie tu przyjechał.

— Hm. Na każdym kroku uderza mnie pewien brak — odpowiedział.

— Jaki brak? — zawołałem zgorszony.

— Brak Żydów. Szczęśliwe miasto. Czy wy to umiecie ocenić? Jak inaczej wyglądałyby Pewuka, gdybyście nie mieli tego braku.

— Kwiarcarki w pięknych strojach ludowych. Gdyby tak Poznań miał około 50 procent Żydów...

— Ależ Panie! — wybuchnąłem.

— Przypuśćmy, że ma ich tyle. I wyobraźmy sobie taką zażydną Pewukę:

Zamiast kwiecieńskich mielibyśmy handelesów żydowskich, również w strojach „narodowych”.

Oto przy blaszanym piecyku pod pal-

miarnią w parku Wilsona siedzi brudna żydówka. W piecyku pieką się jabłka, a przekupka zachwala je wrzaskiem:

— Frisz gebakene epele! frisz gebakene epele!

Inna sprzedaje bób i krzyczy: „Hajse boheles! Hajse boheles!”

A tu nadchodzi pejsaty Żyd w rozwiartym chalcie i, dźwigając kosz pełen pomarańczę, drze się co sił: „Pomarańczę, pomarańczę, słodkie, malinowy”. Inny chalciarz dźwiga, mówiąc po lwowsku, na koromysłach (szońdach) dwie brudne konwie, pełne tajemniczego płynu i zachwala ów napitek: „Wyny, wyny!”

Nie brakłoby i charakterystycznej postaci „łodziarza” żydowskiego. Siadł na stopniach „Pięknej Pani”, dzierżąc między kolanami wiadro pełne lodów, i zachwala je chrapliwym tenorem:

— „Kaft in zys! Kaft in zys! A lef finef grosz!” Co znaczy: „zimne i słodkie, tyżka 5 groszy!”

Wmig stanąłby przed łodziarzem długi ogonek starozakonných. Harmider i krzyki. „brech di kiszkes”, „gaj weg”, „ganef, paskidnik”. Każdy, wetknawszy łodziarzowi 5 groszy, wystawiłby język, a przekupień z wprawą niezwykłą chlasnąłby mu niechmytą tyżczkę na ózór owego „kaft in zys”-specjału.

A wtem nadeszłaby wycieczka członków akademickiej „Emuny”, śpiewając znaną pieśń studencką:

„Frejme seech jünge Lajt,
Soj wi lang san bucherem!”

— Cóż to za pieśń — spytałem.

— Ależ to „Gaudeamus igitur” po żydowsku. Ładna byłaby Pewuka, prawda? Więc strzeżcie się i bądźcie czujni, byście takiej kiedyś nie mieli. szyna.

Czy drogo jest w restauracjach na P. W. K.

Zaprzeczają temu wymownie ceny w restauracji Browaru Okocimskiego.

W związku z pogłoskami o rzekomej drożyznie w Poznaniu, z radością należy zanotować fakt, że szereg restauracji na terenach P. W. K. będzie obecnie podawało kilka potraw po cenach bardzo umiarkowanych. Między innymi system został zaprowadzony w restauracji p. Śmigiełskiego, mieszczącej się w pawilonie „Browaru Okocimskiego” obok „Wesołego Miasteczka”. Równocześnie stwierdzić należy, że w restauracji tej dostosowano się najzupełniej do wysokich wymagań odnośnych władz, tak, że zakład ten zaliczyć należy do pierwszorzędných pod każdym względem. Kuchnia w restauracji p. Śmigiełskiego jest znana z dobroci, zaś sławne w całej Polsce, wspólnie podawane i doskonałej jakości piwo okocimskie, ściągają licznych gości. dp 6326

POTRZEBNE ADRESY

Adresy gości P. W. K.: Administracja „Kurjera Pozn.” św. Marcin 70, tel. 14-76.
Automobilklub Wielkopolski, Kantaka 1, tel. 33-39.
Biuro Kwaterunkowe, Dworzec zachodni, ul. marszałka Focha, tel. 77-50.
Dyrekcja P. W. K., ul. Grunwaldzka 22, tel. 71-71.
Główna Poczta, ul. Pocztowa 6, tel. 14-44.
Hippodrom, ul. Grunwaldzka, tramwaje nr 6 i 7.
„Kolo Towarzystwa”, ul. Nowa 7/8, tel. 11-70.

Biblioteka Raczyńskich, Plac Wolności, w dniu powszednie 10-13 i 17-20.
Biblioteka Tow. Przyjaciół Nauk ul. Sew Mielżyńskiego 26-27, w dniu powszednie 10-4, w niedziele 10-14.
Biblioteka Uniwersytecka, ul. Ratajczaka

GODNE WIDZIELNA

Katedra (10—17, w niedziele 12—14 i 15—17 Ratusz (9—18; w niedziele 10—13);
Ogród Zoologiczny (8—19); karmienie dzikich zwierząt codziennie o godz. 17, za wyjątkiem sobót.
Zamek (8—18).

Założona w 1851 roku

Pierwsza w kraju FABRYKA CZEKOLADY

E. WEDEL

ma zaszczyt zawiadomić Swych Szanownych Odbiorców, że w dniu 1 czerwca rb. otwarty został oddział w Poznaniu

przy **PLACU WOLNOŚCI 3,**

który stale będzie zaopatrywany we wszystkie znane ze swej dobroci wyroby firmy jako to: kakao, czekoladę, czekoladki deserowe, karmelki, biszkopty, wafle, pierniki i torciki. — Staraniem naszym będzie wysokim gatunkiem naszych wyrobów oraz uprzejmą i szybką obsługą zjednać sobie względy Szanownej Publiczności.

Pp 10881-62,415

LUTZ

LAKIERY

emalje i podłogowe

są

bezkonkurencyjnej jakości.

Do nabycia we wszystkich składach farb.

KALENDARZYK

Niedziela, 2 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3,35 — zachód 20,06 — długość dnia 16 godzin 31 min.

Księżyc: wschód 1,36 — zachód 13,18 — po ostatniej kwadrze.

Kal. rz-kał.: Erazm — jutro Klotylda.

Kal. słow.: Ratysław bł. — jutro Bratumiła.

Zebrania

Dziś o 11 Cech Murarzy — zebranie miesięczne w lokalu p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6;

o 14 Tow. Zjedn. Malarzy, Lakierników i Pozłotników — zebranie plenarne w lokalu p. Ograbowicza, ulica Ślusarska 6;

o 16 związek Inwalidów Cywilnych w lokalu p. Bohnowej, ul. Marsz. Focha nr. 19;

o 17 Związek Polskich Optantów, w sali p. Zawadkowej, G. Wilda 75;

o 18,30 Tow. Polek „Odrodzenie” Łazarz, zebranie plenarne (po nieszpórach) w górnej sali Domu Św. Antoniego;

o 19 Stow. Młodzieży Polskiej (Fara) na sali OO. Jezuitów.

Różne

o 6,20 Związek Hallerczyków wyjazd do Trzemesznej na pośw. sztandaru;

o 6,30 Kolo Muz.-Sceniczne „Dzwon” — zbiórka na gł. dworcu. Wycieczka do Radojewa. Msza św. w Owińskich;

o 14,30 Klub Atl.-Sportowy „Spalla” — zabawa w ogrodzie p. Żurkiewicza (Columbia) przy Drodze Dębińskiej.

Pogrzeby

Dziś: Śp. Romana Stachowiaka o godz. 15 z kaplicy Św. Józefa. — Śp. Józefy z Tokarskich Teichmannowej o godz. 16 z kapł. szpit. miejskiego. — Śp. Leonarda Daszkiewicza o godz. 17 ulica Garncarska 1. — Śp. Stanisławy z Błażejów Pukackiej o godz. 17 z kaplicy Św. Józefa. — Śp. Ignacego Piąt-

Wolsztyn

Agencję „Kurjera Poznańskiego” w Wolsztynie przejął z dniem 1 czerwca 1929 roku pan

Józef Kadziński

Wolsztyn, ulica Poznańska 42.

Zamówienia oraz przedpłatę na czerwiec i dalsze miesiące uskutecznić prosimy tylko u p. Kadzińskiego. Powyższa nowa agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat. Dostawa gazety odbywa się również przez roznosicielkę w dom.

kiewiczca o godz. 18 z kaplicy Św. Józefa.

Licytacje

Jutro: o 9,30 ul. Towarowa (na pl. f. Hartwig — kołnierzy damski, płaszcze, koszule trykotowe, szafir, bafi, skrzyżnię z narzędziami szewskimi i ślusarskimi, piłki stolarskie, laczki, garnki, sznur do bielizny, kołdry, obrazy, maszyny do prasowania, ręczniki, koszyki, wanne, zegarek męski, korale, kaftaniki, tiul, powłoki, prześcieradła, obrusy, zegar mały, łyżki i widelce, szafa, komoda, maszyna do szycia, leżankę, umywalkę z garniturem, kieliszki, firany, rolosy, obrazy, pierzyny, łóżka, przyrządy kuchenne, fartuchy, chusteczki, kostjomy i t. p.;

o 10 nar. ul. Kraszewskiego i Zwierzyńckiej — heblarka;

o 11 św. Marcin 62 — szafa zel., masz. do pisania, biurko am., 500 kaw. mydła;

o 12 ul. Towarowa 15—20 (lic. dobr. z pol. f. Hartwig) — Sypialnia dębowa kompletna, 2 umywalki, regał do książek, łóżko z materacami, dwie szafy, 2 stoły okr., stół do rozc., bufet, 5 krzesel, stojak do kwiatów, stolik do kart, maszyna do prania, fotel oraz większą partję lamp elektrycznych stojących i wiszących.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Św. Piotra, pl. Świętokrzyski.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka przy parku Wilsona.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda.

„SZOFER DO METROPOLIS”

Wielka rewja stołeczna w teatrze „Metropolis”.

Dziś i codziennie dwa przedstawienia o godz. 7,30 i 10 wiecz. Dziś w niedzielę i jutro w poniedziałek w dalszym ciągu występy gościnne WIELKIEJ REWJI STOŁECZNEJ w której udział przyjmą najwybitniejsi artyści teatru „Morskie Oko” i Qui Pro Quo w Warszawie. Na czele Zespołu Zula Pogorzelska, Leon Wyrwicz, Fryderyk Jarosy, Zizi Halama, Marja Balcerkiewiczówna, Aleksja, Muszka Zelska, Brochowicz, W. Macherski, Jerzy Boronki, Ney i inni. BALET: złożony z 10 urodziwych girls. Odegrana zostanie barwna revue w 2 częściach a 18 obrazach pt. „SZOFER do METROPOLIS”, która niewątpliwie cieszyć się będzie w Poznaniu rekordowym powodzeniem. Rewja „Metropolis” daje codziennie 2 przedstawienia o godz. 7,30 i o godz. 10 wiecz.

Bilety na dzisiejsze przedstawienie są do nabycia w kasie teatru „Metropolis” od godz. 12 do 2 w poł. oraz od godz. 4 popoł.

Zp 16 084

Trenczyńskie Cieplice

Perla Karpat na Słowaczynie

Termy Siarczano-Mułowe Radjocynne

Jedyną w Europie kąpiel w źródłach o naturalnej najwyższej temperaturze, jako organizm ludzki może bez szkody. Woda leczniczych źródeł nie ulega żadnym zmianom i działa w całej sile, nie tracąc nic z emanacji radowych i składników chemicznych. Termy te leczą od setek lat:

Reumatyzm, Artytyzm, Ischias.

Blizszych wyjaśnień udziela: Biuro Informacyjne „BALNOPOL” w westybulu dworca głównego w Krakowie.

Ze Święta Książki

Zakończenie zjazdu Bibliofilów — Dalsze obrady zjazdu Bibliotekarzy

Wczoraj od godz. 9 zrana oba zjazdy prowadziły dalszy ciąg swych obrad na zebraniach sekcyjnych.

Czwarty Zjazd Bibliofilów pod przewodnictwem p. Franciszka Biesiadckiego ze Lwowa obradował w sali Lubrańskich (Nr. 17 w Coll. Minus) z następującym porządkiem:

P. Aleksander Birkenmajer z Krakowa mówił o „Darze kardynała Bernarda Maciejowskiego dla szacha perskiego z roku 1604”. Starożytna i niezwykle cenna ta biblia byłaby się do dziś zachowała w stanie zupełnie nieuszkodzonym, gdyby nie wielkopolski kaprys magnata, który ją skazał na trzystoletnią tułaczkę po czterech częściach świata.

Następnie ks. Ludwik Zaleski mówił o Mikołaju Dobrku, wielkim, lecz mało jeszcze znanym bibliofilu polskim piętnastego wieku.

Zamiast zapowiedzianego odczytu p. J. Krzyżanowskiego, p. Kazimierz Piekarski wygłosił żywą i barwnie wypowiedzianą „pogadankę”, jak ją sam nazywał, o „charakterystyce polskiego superexlibrisu z szesnastego wieku”. Superexlibrisem nazywamy pewien znak własnościowy, wytłaczany najprzeróżniejszymi technikami introligatorskimi na zewnętrznej stronie okładki książkowej. Odczyt p. Ludomila Lewestama na temat roli społecznej bibliofilstwa odbył się również wczoraj.

dawniczej; p. M. Dzikowski wygłosił referat p. tyt.: „Bibliografia zawartości czasopism”.

W Sekcji Bibliotek Naukowych pp. dr. A. Lysakowski i J. Grycz wygłosili referat i koreferat na temat: „Normy organizacyjne bibliotek naukowych a w szczególności uniwersyteckich”. Zgłoszono przy tem wniosek p. K. Dobrowolskiego w sprawie nabywania publikacji zagranicznych przez polskie biblioteki uniwersyteckie.

Na tem zakończono obrady, poczem liczni uczestnicy zjazdu udali się do poznańskiej biblioteki uniwersyteckiej, celem jej zwiedzenia; gości oprowadzali w kilku grupach: dr. L. Posadzy, oraz dr. Bożena Szulc-Golska, przy pomocy pp. Wróblewskiej i Alkiewiczówny.

Około godz. 14. w sali wykładowej Biblioteki Uniwersyteckiej odbyło się uroczyste zamknięcie Drugiego Zjazdu Bibliotekarzy.

Przewodniczący Zjazdu, p. Edward Kuntze, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, udzielił wobec zapelnionej sali głosu przewodniczącym poszczególnych sekcji, którzy zdali sprawę z porządku obrad sekcyjnych i frekwencji uczestników, oraz odczytali uchwalone tam wnioski (z poprawkami) i rezolucje, wniesione do Ministerstwa Oświaty.

P. Aleksander Birkenmajer zaproponował na przyszłość urządzenie specjalnych zjazdów bibliograficznych a dyr. Rygiel z Wilna zaprosił uczestników obecnego zjazdu na następny, który się ma odbyć w Wilnie za rok lub półtora w związku z poświęceniem budującego się gmachu Bibliotek Państwowych.

Na zakończenie dyr. Edw. Kuntze zakomunikował zebranym zaproszenie p. Edw. Pawłowskiego, dyrektora Drukarni Polskiej w Poznaniu do Pałacu Prasy, celem rozdania uczestnikom obu zjazdów bibliofilskiego przedruku pierwszej poznańskiej gazety pisanej z roku 1567 pod tyt.: „Nova ex Posnaniae”.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, przewodniczący obrad, p. Franciszek Biesiadcki zwrócił się imieniem zjazdu z gorącym podziękowaniem na ręce przewodniczącego obu Zjazdów p. prezydenta Ratajskiego za Jego nadzwyczajną gościnność. Licznie zebrane audytorjum przyjęło ten wniosek żywymi i długotrwałymi oklaskami.

Zgłoszono również wniosek o wysłanie depeszy do znanego bibliofila p. Kazimierza Hałacińskiego w Krakowie, który, złożony chorobą, mimo szczernej chęci nie mógł uczestniczyć w poznańskich zjazdach miłośników książki.

Następny, a więc piąty z rzędu zjazd bibliofilów odbędzie się za dwa lata w Wilnie.

Na tem zamknięto obrady zjazdu bibliofilów.

Po południu uczestnicy zjazdu zwiedzali Powszechną Wystawę Krajową.

Przewodniczący jeszcze raz podziękował zebranym, p. naczelnikowi St. Dembem i komitetowi zjazdowemu z p. dyr. St. Wierczyńskim i prezydentem C. Ratajskim na czele za gościnność i sprężystą organizację zjazdu.

Popołudniu uczestnicy obu zjazdów otrzymali druki i wydawnictwa zjazdowe; następnie większymi grupami zwiedzano Powszechną Wystawę Krajową, a o godz. 9 wiecz. miasto Poznań wydało uroczysty raut w Ratuszu na cześć uczestników obu zjazdów.

Dziś o godz. 9 rano uczestnicy obu zjazdów wyjadą z przed Zamku autobusami do Kórnik, gdzie odbędzie się uroczystość jubileuszowa stulecia wydawnictwa Biblioteki Kórnickiej, oraz uroczyste zamknięcie obu zjazdów. (jm.)

Drugi zjazd bibliotekarzy obradował w dalszym ciągu w trzech sekcjach.

W sekcji Bibliotek Oświatowych na Sali Cieszkowskiego pp. St. Rymer i K. Żurawski wygłosili referat i koreferat pod tyt.: „Ustawa o bibliotekach gminnych”.

Sekcja Bibliograficzna prowadziła w dalszym ciągu przerwaną wczoraj z powodu spóźnionej pory debaty nad rejestracją bieżącej polskiej produkcji wy-

Przegląd wydawnictw zjazdów bibliotekarzy i bibliofilów

Podając we wczorajszym numerze „Kurjera Poznańskiego” w „Dziale kultury i sztuki” przegląd wydawnictw zjazdów bibliotekarzy i bibliofilów zgóry zaznaczyliśmy, że konieczne będą jeszcze pewne uzupełnienia. Twierdzenie to się sprawdza; już po napisaniu poprzedniego sprawozdania nadszedł piękny druk tłoczni Łazarskiego w Warszawie, trzy dary lwowskie i kilka pomniejszych wydawnictw. O nich dla pełności sprawozdania słów parę.

Zaczynając od historii książki — Ki i to najpierw od spisów starych druków, musimy wymienić na wstępie Inwentarz z roku 1592 księgarni Baltazara Hybnera, księgarza lwowskiego, wydany przez dr. Annę Jędrzejowską, autorkę znanej pracy o Książce polskiej we Lwowie w XVI w. Inwentarz ten spisany na skutek śmierci Hybnera (jednym z najcenniejszych źródeł do histo-

riji kultury są właśnie spisy czynione z racji śmierci), podaje zawartość jego księgarni i jako taki jest nieocenionym źródłem dla poznania sortymentu XVI wiecznego księgarza, a przez to do poznania samego czytelnictwa. Na składzie ma dużo wydawnictw poznańskich, torował zatem drogę św. Wojciechowi i Księgarni niwersyteckiej i innym zakładom poznańskim. (Lwów, str. 39 w kwarcie). Przechodząc do bibliotek i ich dziejów, wróćmy jeszcze na chwilę do wspomnianych wczoraj monumentalnych Bibliotek poznańskich i pomorskich, pracy zbiorowej pod redakcją Stefana Wierczyńskiego. Musimy się przyznać, że wczorajsza wzmianka oparta była nie na pełnym egzemplarzu, z tej prostej przyczyny, że go jeszcze nie było. Zgodnie bowiem z ogólnym systemem pracy polskiej i Biblioteki ukazały się na dwanaście minut przed roz-

Znakomity dyrygent opery warszawskiej Emil Młynarski na kuracji w Piszczanach.

działem wydawnictw. Otóż Biblioteki jest to okazały tom o 328 stronach druku i 25 tablicach z podobiznami kart tytułowych druków i budynków bibliotecznych. Niektóre z reprodukcji przedstawiają wartość prawdziwie artystyczną. Zapewne pośpiechowi należy zawdzięczać brak spisu ilustracji (nienumerowanych) i brak indeksu nazw osób i miejscowości. Ta ostatnia rzecz wprost prosiłaby się. Tom dzieli się na trzy części I (Biblioteki wielkopolskie) 1. Biblioteki poznańskie, 2. Wielkopolskie biblioteki prowincjonalne i 3. Wielkopolskie biblioteki prywatne. II (Biblioteki pomorskie) i III. (Wielkopolskie i pomorskie biblioteki oświatowe. Dojdzie do skutku tej publikacji należy uważać za istotną korzyść nauki a redakcji, autorom i drukarni słuszenie winna przypisać w udziale wdzięczność zainteresowanych czytelników.

Biblioteka Kórnicka wystąpiła nie tylko ze wspomnianym już wczoraj Iszym tomem Katalogu, ale ponadto z pierwszym zeszytem Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej pod redakcją dyr. dra Józefa Grycza (Kórnik, str. 117). Pamiętnik ten nawiązuje do planów Tytuła Działyńskiego, jego syna Jana i Zygmunta Celichowskiego. W programie nawiązuje tej obecny redaktor dyr. Grycz do koncepcji Celichowskiego, który chciał wydawnictwo związać z materiałami Biblioteki Kórnickiej. Poucha redaktor, że treść wydawnictwa zamieszcza w „trzech działach jako rozprawy, materiały i wiadomości. Ponieważ zasoby kórnickie dotyczą bardzo różnorodnych zakresów, dostarczą więc tematów zarówno z nauk humanistycznych, jak i nauk ścisłych i to z znacznie oddalonych od siebie czasokresów, przeto pożądanym jest, aby poszczególne zeszyty lub nawet składające się z nich tomy tworzyły, o ile możności pewne zaokrąglone i jednolite co do treści jednostki”. Czynnici to pierwszy, poświęcając dział rozpraw historii biblioteki. Stan. Bodniak pisze o Tyt. Działyńskim. J. Grycz o Bibliotekarzach kórnickich. A. Kawecka omawia pierwsze wydawnictwo biblioteki. Następują Materiały i Wiadomości. W następnych zeszytach może byłoby dobrze dodać żywą paginę;

„GRZESZKI MARKIZA de MARIIGNAN”.

W poniedziałek, dnia 3 czerwca b. r. wchodzi na ekran teatru świetlnego „Słońce” piękny film p. t. „Grzeszki Markiza de Marignan”. Niezwykle interesująca akcja dramatu osnuta na tle powieści Roy'a Hornimansa oraz doskonała gra artystów i piękna wystawa — to atuty filmu, który na wszystkich ekranach świata cieszy się obecnie wielkim powodzeniem. Rolę Markiza de Marignan, prawdziwego dżentelmena kreuje po mistrzowski ulubieniec kobiet Adolf Menjou. Nie widzieliśmy jeszcze MENJOU w tak świetnej roli. Znakomity artysta daje nam skończoną w każdym celu kreację. Jest wytworny w każdym ruchu, w miarę ironiczny, subtelny. Cała postać Markiza ma w sobie jakiś dziwny urok i czar. I nic w tem bynajmniej dziwnego, że z nim równo partnerki świetnego artysty na ekranie jak i wszyscy widzowie (szczególnie płeć piękna) są pod urokiem gry MENJOU. Partnerkami świetnego artysty są Shirley O'HARD i ARLETTA MAR-CHAL.

Niewątpliwie film „Grzeszki Markiza de Marignan” cieszyć się będzie w Poznaniu wielkim powodzeniem, zwłaszcza piękne panie podążą niewątpliwie w komplecie do „Słońca”, by podziwiać swego ulubieńca. Pp 11 067/22,157

czy dla użytku naukowego dobre jest umieszczanie przypisków po artykułach i to po każdym z osobna? Na dobrą sprawę trzeba przy czytaniu używać dwu egzemplarzy; ale to najdrobniejsze drobiazgi, całość przedstawia się najsympatyczniej, a pod ręką tak wytrawnego fachowca, jakim jest dyr. Grycz rozwinię się znakomicie.

Dyrektor Rudolf Kotula ogłosił dużą rzecz o Właścicielach rękopisów i starodruków zbiorów wielkopolskich Z. Czarneckiego, mieszczących się obecnie w Bavorovianum we Lwowie (Lwów, str. 139 i 21 plansz). Autor ustala provenjencje druków według porządku: Biblioteki królów polskich, klasztorów, kościelne, świeckie, poszczególne właściciele. Na końcu otrzymujemy spis alfabetyczny druków według autorów, a więc tem samem i pełny pogład na zbiór Czarneckiego. Biblioteka liczy dwa woluminy ze zbioru Zygmunta I. i 9 ze zbioru Zygmunta Augusta. Dołączone przesłane superexlibrisy obu królów („Na Wawel, na Wawel...”).

Dział literatury pięknej reprezentuje Teodora Billewicza Diarusz czyniony w Anglii jako się peregrynowało i mieszkało (1678) przygotowany do druku przez prof. B. Olszewicza a ze smakiem odbyty przez Drukarnię Katolicką S. A. w Poznaniu, która zarazem wystąpiła i jako nakładca (str. 20). Niezwykle miłą niespodzianką zrobił a zarazem wykonał bardzo sympatyczny gest znany i współpracownik Prager Presse A. St. Magr, przesyłając czwartemu zjazdowi bibliofilów Zegadłowicza... po czesku (Balada o Wowrowi, do Cestiny preloził Paul Eisner, wytiskala ji ve 250 wytiscich knihtiskarna Orbis v Praze v kvetnu roku 1929). Bardzo to mile stwierdzić zasięg zainteresowań zjazdem polskich miłośników książki i poza Polską.

Urbanistów szczerze zajmie duża monografia T. Przeworskiego p. t.: Kraków współczesny, Kraków, str. 79 w 4-cie i 14 tablic. Jest to wydawnictwo równoległe do Księgi Pamiątkowej m. Poznania i do artykułów ogłoszonych w dwu zeszytach Kroniki m. Warszawy w dziesięciolecie naszego Państwa.

Poza tem varia. Prof. Kaz. Hartleb przedstawia działalność kulturalną Erazma Ciolka (Lwów, Towarzystwo Miłośników Książki, str. 153). Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu wystąpiła z doskonałym pomysłem wydania nowin pisanych z Poznania w r. 1567. a informujących o pogniebieniu znanego heretyka Stanisława Górki (2 karty in folio, na drugiej podobizna, tytuł: Nova, quae acciderunt Posnaniae, die Omnium Sanctorum, Anno Domini 1567). Nakoniec wspomnieć należy o wydaniu przez dyr. Muszkowskiego nakładem i drukarnią Wł. Łazarskiego rękopisu Jana Siestrzyńskiego (ur. 1788, lekarz o litografii (Warszawa, str. 105). Ze specjalnymi numerami, wzgl. ze specjalnymi artykułami wystąpiły też „Tęcza”, „Kurjer Poznański”, „Dziennik Poznański” i „Gazeta Zachodnia”.

Kilka wydawnictw, a mianowicie kilka druków krakowskich ukazuje się po zjeździe (Rocznik Wojskowy Król. Polsk. 1817-1830, ed. A. Birkenmajer; K. Witkiewicz, Bibliografia Muzeum Przemysłowego 1863-1928 i Tenże. Prace introligatorskie Bonaw. Lenarta; Hel. d'Abancourt, Grafika książkowa Mehoffera i K. Czachowski. Oprawy zakładu introlig. Rob. Jahody 1926-9).

Plon zjazdu przedstawia się więc nad

Elida to droga do piękna!

Powodzenie, jakim się cieszą wyroby Perfumerji Elida, tłumaczy się ich nieporównaną jakością. Są to wyroby krajowe, nie tylko nieustępujące podobnym preparatom zagranicznym, ale przewyższające je nawet pod wieloma względami.

MYDŁA KREMY SHAMPOO PUDER

ELIDA

Pp 10888-52,470

wyraz imponująco, z wydawnictwami zapowiedzianymi dojdziemy do cyfry 60 druków, a może ją i przekroczymy. Jedną rzecz rzuca się w oczy, jako niewątpliwą efekt zjazdów: znaczne rozbudzenie badań nad historią książki w najszerszym znaczeniu. Szybko gromadzi się materiał do stworzenia nowego ujęcia przeszłości; nie tylko zatem — kwitnie miłośnictwo pięknej książki jako takiej, ale ponadto dużo zyskuje nauka.

Dr. Z. Wojciechowski.

Mecz Polska — Węgry

W ostatniej chwili przypominamy, że mecz ten rozpoczyna się dziś punktualnie o godz. 17 na boisku „Warty”.

W składach drużyn nie zaszły żadne zmiany, wskutek czego bramki polskiej bronić będzie Fontowicz, doskonali bramkarz „Warty”. Zawody prowadzi sędzia belgijski p. Van Prag.

Przedsprzedaż biletów w sekretarjacie poznańskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej (POZPN.) ul. Skarbowska 21, od godz. 10 do 12½, a popołudniu w kasach na boisku „Warty”.

Zainteresowanie meczem — ogromne, niewątpliwie przybędą tłumy publiczności.

Wycieczki dziennikarskie na P. W. K.

Wycieczka przedstawicieli prasy warszawskiej — Przyjazd wybitnego dziennikarza fińskiego

W dniu dzisiejszym o godz. 8.24 przybywa do Poznania wycieczka przedstawicieli prasy stołecznej, celem zwiedzenia pawilonów min. komunikacji oraz poczt i telegrafów na P. W. K.

Program wycieczki jest następujący: zwiedzenie dworca kolejowego i pawilonu min. komunikacji, zwiedzenie pawilonu min. poczt i telegr., pokaz filmu „Szlakiem polskich kolei państwowych” w kinoteatrze pawilonu min. komunikacji, zwiedzenie wystawy.

Po kolacji na dworcu kolejowym uczestnicy wycieczki o godz. 23.35 wracają do Warszawy.

Dzisiaj rano przyjeżdża przez Warszawę do Poznania celem zwiedzenia P. W. K. wybitny dziennikarz fiński, red. Jodyniun, który w czasie pobytu swego w Poznaniu będzie gościem Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich.

Z ramienia Syndykatu gościami towarzyszyć będzie wiceprezes red. Z. Tranda.

Pomnik poległych w Margoninie

W miasteczku naszym kresowem powstał pomnik ku uczczeniu pamięci tych, którzy krew swą przelali, w walce z wrogiem podczas powstania wielkopolskiego. Wzniesienie pomnika, który jest zresztą wcale okazały, uznać oczywiście trzeba, jako pochwalny godny. Natomiast nie można po-

chwalić tych okoliczności, jakie towarzyszyły jego „poświęceniu” i odsłonięciu.

W istocie poświęcenia wcale nie było, a wskutek tego i uroczystość odsłonięcia pomnika wypadła bardzo blado. Stało się to z tej przyczyny, że pod wpływem miejscowej „sanacji” w akcie erekcyjnym, który spisany u mieszcznood pod pomnikiem, użyto zwrotów obelżywych w stosunku do miejscowego duszpasterza ks. prob. Napiętka, zasłużonego kapłana-patrjoty i działacza narodowego na kresach. Władza duchowna tedy uzależniła poświęcenie pomnika od usunięcia obelżywych zwrotów, a gdy tego komitet, kierujący sprawami budowy pomnika nie uczynił, musiało się obyć jego odsłonięcie bez współudziału kościelnego.

Ze stanowiskiem tem zsolidaryzowało się też naogół społeczeństwo tu-tejsze, wstrzymując się od udziału w odsłonięciu pomnika, które się odbyło w drugie święto Zielonych Świąt. Nawet miejscowa organizacja powstańcza nie uczestniczyła w tym akcie, a zawiadła także okolica, na której przybycie liczone. Tylko „Strzelec” stawił się w komplecie. Słowem akcja wypadła mizernie i dała jedynie Niemcom, których tu na naszych kresach mamy jeszcze niemało, smutny obraz naszego rozbicia wewnętrznego.

Przy astmie, chorobach serca, cierpieniach piersiowych i płucnych, zolzach, rachityzmie, powiększeniu gruczołu tarczycowego i wolach, naturalna woda gorzka Franciszka Józefa stanowi istotny środek, regulujący funkcję przewodu pokarmowego. Najstawniejsi klinicyści w tej dziedzinie stwierdzają, iż wytwarzające s' u suchotników na początku ich choroby zaparcia zmniejszają się przez stosowanie wody Franciszka Józefa, nie powodując późniejszych rozwolnień, mogących dać powód do obaw. Żądać w aptek. i drog. np 10 646

WIADOMOŚCI POTOCZNE KRONIKA MIEJSKOWA

— Dyrekcja P. K. P. w Poznaniu komunikuje: Prezes Dyrekcji Kolei Państw. w Poznaniu inż. Stanisław Ruciński wyjechał w dn. 1 bm. do Warszawy na zjazd prezesów dyrekcji kolei państw., skąd powróci dn. 4 bm. Zastępować go będzie wiceprezes Dyrekcji Kolei Państw inż. Witold Wyszyński.

— Kot spowodował pożar. W Łaskach Małych w powiecie znińskim spalił się dom mieszkalny i sprzęty domowe rolnika Franciszka Burdzińskiego. W toku dochodzeń okazało się, że pożar spowodował znajdujący się w mieszkaniu kot, który wskoczył na stolik stojący obok łóżka i przewrócił palącą się lampę, rozbijając ją. Nafta rozlała się na łóżko i spowodowała pożar. Znajdująca się w mieszkaniu chorowita żona Burdzińskiego nie mogła zapobiec rozszerzeniu się ognia. (k)

KULTURA FIZYCZNA

Mecz Polska — Węgry

Dzisiejszy mecz z cyklu rozgrywek o puchar Europy Środkowej dla zespołów amatorskich jest drugim spotkaniem międzypaństwowym na terenie naszego miasta. Pod tym względem Poznań omija się jakoś stale, chociaż mamy publiczność sportową bardzo wyrobioną i uczęszczającą chętnie oraz nader licznie na wszystkie poważniejsze imprezy. Pod względem organizacyjnym dotychczas nie pozwalaliśmy się nikomu zdystansować, wywiązując się zawsze w miarę możliwości jaknajlepiej.

Tym razem zadanie było o tyle trudniejsze, że dopiero na tydzień niespełna przed terminem meczu zdolali urządzić go — nie z własnej winy — ustalić, gdzie się odbędzie; stąd też nastąpiło z konieczności pewne zahamowanie prac, które jednak potem poszły w zdwójnym tempie, tak, że wszystko przygotowane na czas, starając się równocześnie o umożliwienie jaknajwiększym zastępom publiczności zobaczenia tego ciekawego meczu.

Posiada on dla nas specjalnie doniosłe znaczenie, bowiem będzie próbierem walorów polskiego piłkarstwa i dostarczy cennego materiału orientacyjnego na przyszłość, na podstawie którego można już wysnuć pewne wnioski co do ewentualnego udziału w mistrzostwach świata w 1930 roku.

Dalej rozwój polskiego sportu, znaczący się w ostatnich latach bardzo

wyraźnie — co zresztą zadokumentowaliśmy wobec całego świata na Olimpiadzie Amsterdamskiej — wymaga zbliżenia się z zagranicą. Spotkania międzypaństwowe nie powinny być teraz w Polsce jakimś niesłychanie rzadkimi wydarzeniami, lecz wejść do stałego planu, opracowanego systematycznie z roku na rok przez międzynarodowe związki. W tej liście musimy zająć nie przypadkowo, lecz programowo poczesne miejsce i o to powinny dbać wszystkie polskie organizacje sportowe, a p. in. również PZPN. Z powyższych też względów — pomimo merytorycznych zastrzeżeń, które poczyniliśmy już w swoim czasie — uważając dzisiejszy mecz jako pierwszy krok na tej drodze, wyrażamy przekonanie, że nie przyniesie polskim barwom ujemny pod żadnym względem!

Szivélyessen üdvözlök a mi kedves vendégeinket és azon remenyünknek adunk kifejezést hogy a sportbeli érintkezés a mi országaink között ismét állandó lesz.

(Witamy serdecznie naszych miłych gości, wyrażając radość z powodu ponownego nawiązania stosunków w piłkarstwie pomiędzy obu naszymi krajami, oraz nadzieję, że stosunki te będą odtąd trwałe.)

Dzieje poprzednich spotkań

Od wielu wieków łączą nas z Węgrami węzły przyjaźni, nie należy się więc dziwić, iż kraj ten był pierwszym, który po wojnie nawiązał z P. Z. P. N. stosunki sportowe dzięki osobistym relacjom prezesa hon. P. Z. P. N. p. dr. Cetnarowskiego z bardzo dla piłkarstwa węgierskiego zasłużonym inż. Fischerelem.

Otóż w dniu 18 grudnia 1921 przy pochmurnej pogodzie odbyło się w Budapeszcie wielkopomne pierwsze spotkanie reprezentacji Polski z Węgrami i, należy odrazu podkreślić, iż wywalczyliśmy tak zaszczytny wynik, jakiego od tego czasu już więcej nie osiągnęliśmy. Nasi przeciwnicy wystąpili w bardzo silnym składzie, który trzeba przypomnieć wprost ze względów historycznych: Zsak — Fogl II i Mandl — Kertesz II, Obitz i Blum — Pluhar, Molnar, Szabo, Schlosser i Wiener. Drużyna Polski grała w poniższym zestawie: Loth II — Marczewski i Gintel — Cikowski, Synowiec i Styczeń — Sperling, Einbacher, Kaluza, Kuchar i Mielech. Nasi reprezentanci mieli wielką i uzasadnioną zresztą tremę; jedynie Einbacher nie zawiodł w napadzie, a poza tem stanęły tyły na wysokości zadania i walnie przyczyniły się do uzyskania zaszczytnego wyniku 0:1.

Przyjęcie drużyny polskiej było bardzo serdeczne, co podkreślano w szeregu toastów z obu stron, a na dowód pamięci nastąpiła wymiana proporzyczków.

Spotkanie rewanżowe z Węgrami odbyło się w roku 1922 w Krakowie. Mimo rezerwowego składu Madziarów walcząca polska reprezentacja tak słabo, iż przegrywa w mało zaszczytnym stosunku 0:3, co nam wówczas trochę zepsuło reputację zagranicą.

Dopiero dwa lata później spotykamy się znow z Węgrami i to na Olimpiadzie Paryskiej, co należy uważać za fatalny dla nas zbieg okoliczności, gdyż z góry musieliśmy się liczyć z przegraną, bowiem przeciwnik wystawił swój najlep-

szy skład. Przegraliśmy więc aż 5:0, jak to było do przewidzenia.

W jesieni 1924 roku gości Budapeszt znow reprezentację naszą, która ulega niezasłużenie w stosunku 0:4, częściowo z winy sędziego p. Phlaka.

Podczas upalnego lata roku 1925 następuje piąte spotkanie Polska—Węgry w Krakowie. Nigdy jeszcze nie byliśmy tak bliscy zwycięstwa jak tym razem, gdyż duch reprezentacji węgierskiej załamał się z powodu ciągłych klęsk w zawodach międzypaństwowych (ze Szwecją, Belgią i Austrią). Jednakże nie posiadamy tego hartu woli, jakim się szczycą np. Czesi, aby móc zgnieść przegniębionego przeciwnika, dlatego też uzyskujemy wynik zaledwie 0:2 na naszą niekorzyść.

Zgodnie z tradycją jedziemy w roku 1926 do Budapesztu, by znow przegrać 1:4, lecz przynajmniej strzelamy pierwszą bramkę Węgom od roku 1921.

Od chwili fatalnego rozłamu w polskim piłkarstwie nie rozegraliśmy już z Węgrami żadnych zawodów międzypaństwowych, a więc po 3 latach nawiązujemy ponownie nici w dniu dzisiejszym.

Bilans zatem naszych spotkań z Węgrami jest wybitnie ujemny, gdyż wszystkie zawody przegraliśmy ze stosunkiem bramek 1:19. Pokażmy więc teraz, że Polskę stać i na wygraną, tem bardziej, skoro walczymy obecnie ze składem amatorskim Węgier, który przedstawia właściwie II klasę węgierską. Zwycięstwo nasze w obecnych warunkach jest bardzo możliwe, trzeba tylko chcieć wygrać. Niech umilkną wszelkie spory co do kwestji, czy nasza reprezentacja jest fortunnie wybrana, czy też nie, i niech publiczność poznańska podnieci zapal oraz ambicje białoczerwonych z pod znaku Orła Białego, aby wydalili ze siebie wszystko, celem wywalczenia pierwszego zwycięstwa nad Węgrami. K. Z.

Międzynarodowe zawody hippiczne

Pierwsze w Poznaniu międzynarodowe konkursy hippiczne, zorganizowane staraniem Wielkopolskiego Klubu Jazdy Konej będą w dziejach tego Klubu stanowić chwalebny kartę. Stały one na prawdziwie europejskim poziomie, co zgodnie stwierdzali wszyscy zagraniczni goście, oraz nasi najwybitniejsi znawcy sportu jeździeckiego.

Przedewszystkiem należy wspomnieć z pełnym uznaniem o wyteżonej pracy, graniczącej chwilami z samozaparciem nawet, zwłaszcza w okresie organizacyjnym. Oto w amerykańskim zaiste tempie wzniesiono ładne i pakowne trybuny. Dalej splanowano doskonale teren i zbudowano na nim szereg pomysłów, oraz efektywnych, umiejętnie zestawionych przeszkód; śpieszymy tu zaraz podkreślić, że wszystko, związane z urządzeniem parcours'ów, jest w

głównej mierze dziełem niestrudzonych p. p.: pułk. Łakińskiego, kpt. Bylezyńskiego i por. Zgorzelskiego, którzy dosłownie nie schodzili z toru, póki wszystkie prace nie ukończyli, tworząc faktycznie wzorową całość.

Równocześnie pracowała bardzo wydawnie i niezmiernie sprawnie komisja propagandowa z pp.: mjr. Pętkowskim i kpt. Antropowem na czele. Wykazała ona dużo inicjatywy, ruchliwości oraz pomysłowości; nie pomogła żadnej możliwości, aby odpowiednio zareklamować konkursy. Specjalnie pragniemy tu podkreślić ścisłą i harmonijną współpracę z prasą, która ponadto podczas konkursów była znakomicie informowana (szczerze słowa podziękowań składamy na tem miejscu zwłaszcza p. kpt. Antropowowi), to też miała ułatwić zadanie; na każdym kroku spotyka-

liśmy się z uprzedającą grzecznością, sprawnością w dostarczaniu żądanych wiadomości, gotowością — słowem śmiało można powiedzieć, że w tej dziedzinie zrobiono wszystko i oby inni organizatorzy choć w części zechcieli tak nam ułatwić zadanie, a napewno obyliby się bez różnych przykrych nieporozumień, sprośowań, przekreśleń itd. itd. po większej części nie z winy dziennikarzy.

Zalujemy niezmiernie, że nie możemy oddać sprawiedliwość zasługom wszystkich — nie posiadamy wszakże niezbędnych danych w tym względzie, opierając się jedynie na osobistych spostrzeżeniach, oraz na fragmentarycznych informacjach. Wiemy jednak, że wszystkie komisje pracowały niemniej wydawnie, niż wyszczególnione powyżej pod ogólnym kierownictwem prezesa Klubu p. gen. Dzierżanowskiego.

Owocem tej staranności przemysłowej akcji był — obok wspaniałego terenu — bogaty program konkursów, uposażonych w okazałą sumę 50 tys. zł i cenne nagrody honorowe. Na starcie ujrzelśmy obok dosłownie wszystkich najlepszych naszych jeźdźców — pierwszorzędną drużynę włoską z „tuzami“ tej miary, co pplk. Forquet, kpt. Lequio i mjr. Bassarelli; podziwialiśmy ich rzadką umiejętność dosiadania oraz prowadzenia koni, ich opanowanie, wspaniałą, swoistego typu szkołę — słowem oglądaliśmy rasowych kawalerzystów, naszych bezsprzecznie najpoważniejszych rywali na terenie międzynarodowym. Nie wiodło się coprawda Włochom w Poznaniu, co po części trzeba przypisać temu, że konie ich były przemęczone po długiej podróży i trudnych konkursach, w których ostatnio uczestniczyły; z tego również powodu zawadzili najwybitniejsi jeźdźcy a raczej — ich wierzchowce.

Obok Włochów po raz pierwszy w Europie (nie licząc Olimpiady) mieliśmy zaszczyt gościć drużynę amerykańską. O walorach jej koni i jeźdźców pisaliśmy już parokrotnie podczas konkursów — nie będziemy się zatem powtarzać. Pragniemy tylko jeszcze zaznaczyć, iż z dnia na dzień robili nasi goście z za Oceanu ogromne postępy dzięki temu, że ich rumaki przyzwyczajały się powoli do naszych, lżejszego typu przeszkód, a oficerowie nauczyli się również, jak mają prowadzić swe konie. Ponieważ wszyscy Amerykanie jeżdżą bardzo pewnie i dobrze — zatem mogą w Warszawie być bardzo groźni, należy się też z nimi poważnie liczyć.

Opinia wybitnego fachowca

Międzynarodowy meeting konkursów hippicznych w Poznaniu dobiegł końca. Nastąpił moment, gdy możemy zrobić bilans. Sukces moralny imprezy jest całkowity. Wśród gości widzieliśmy najznakomitszych asów starego i nowego świata. Poraz pierwszy (poza Olimpiadą) była reprezentowana w Europie Ameryka. Wielki zaszczyt goszczenia tej ekipy w pierwszym rzędzie przypadł Poznaniowi. Nazwiska majora Chamberlina i kpt. Bradforda, olimpijczyków, czołowych jeźdźców amerykańskich, mówią same za siebie. Niezrównani Włosi dali Poznaniowi możność ujrzenia takich gwiazd jeździectwa światowego, jak: pplk. Forquet, mjr. Bassarelli, kpt. Lequio. Po raz pierwszy w szranki konkurencji międzynarodowej wstąpił Rumuni — i to w Poznaniu. Pierwszy ten ich występ uwieńczony został wyjątkowym powodzeniem. Mjr. Constantinescu na fenomenalnej „Arta“ zdobył oba puchary pp. Prezydentów Rzeczypospolitej Francuskiej i Polskiej. Jeźdźcy węgierscy jeździli z mniejszym szczęściem, lecz potrafili zdobyć szczerze sympatje współzawodników i publiczności.

Nie będziemy wchodzić w szczegóły konkursów, które były systematycznie podawane do wiadomości publiczności. Podamy obecnie kilka liczb, dotyczących zespołów poszczególnych narodów, biorących udział w konkursach. Wysszczególniamy nagrody I, II, III i IV. Nagrody od V do XII połączyliśmy w jedną rubrykę — nagrody dalsze, wstęgi honorowe wymieniamy osobno.

	I.	II.	III.	IV.	Dalsze	Wstęgi honorowe
Polska	13	13	10	10	105	16
Rumunja	2	1	—	2	7	—
Włochy	1	3	1	1	11	2
Ameryka	1	—	3	—	6	2
Węgry	—	—	—	—	—	1

Taki jest wynik cyfrowy. Wynik sportowy przedstawia się znakomicie. Poznań, urządzający zawody po raz

Rumuńska drużyna nie pokazała żadnych specjalnych walorów: z oficerów wyróżniał się jedynie mjr. Constantinescu (zdobywca dwóch pucharów, ofiarowanych przez Prezydenta Francji i Polski), któremu ponadto wybitnie sprzyjało szczęście; pozostali na wykroczyli poza ramy przeciętności, przy braku stylu w zażywaniu konia i prowadzeniu go na przeszkodzie. Węgry po swym pobycie w Grudziądzu zmienili się nie do poznania, występując obecnie jako zupełnie równorzędni przeciwnicy.

Z naszych jeźdźców na pierwszy plan wysunęli się: rtm. Antoniewicz, kpt. Bylezyński, por. Dąbski - Nehrlich, rtm. Królikiewicz, por. Kulesza, por. Lewicki, rtm. Mrowec, pplk. Römmel, rtm. Sałęga, rtm. Skupiński, por. Starnawski i por. Zgorzelski. Słowa uznania należą się również p. Lütwitzowi, który wyrobił się na dobrego jeźdźcę, posiadając ponadto doskonale rumaki (zwłaszcza znakomity „Nelson“). Wspaniale, z olśniewającą brawurą i sprawnością doświadczył koni panny Czaykowskiej, zbierając stale zasłużone żniwo oklasków.

Wreszcie należy wspomnieć, że ze swego niewdzięcznego zadania układania parcours'ów wywiązał się doskonale p. rtm. Mitraszewski; komisja sędziowska funkcjonowała sprawnie pod kierownictwem p. pułk. Łakińskiego.

A publiczność? Niestety, nie dopisała w takiej ilości, jak się spodziewali organizatorzy. Dlaczego? Na to pytanie trudno jest odpowiedzieć z matematyczną pewnością, a można jedynie podać kilka przypuszczalnych przyczyn. Przedewszystkiem wszystkie imprezy, nawet najbardziej atrakcyjne, w dniu powszednie nie mogą u nas liczyć na powodzenie, jeżeli w dodatku pochłaniają kilka dobrych godzin czasu. Dalej — naznaczono nieco za wcześnie początek (o godz. 13), kiedy wszyscy jeszcze znajdowali się w biurach, niejedni też z załem musiał zrezygnować; ponadto ceny były może nieco za wygórowane. Wreszcie sam fakt, że konkursy urządzano niemal dzień za dniem — nie był również bez wpływu na frekwencję.

Wyszczególniając powyższe przyczyny, zdajemy sobie doskonale sprawę, że większości ich nie mogli organizatorzy ominąć, bowiem stanowiły one conditions sine qua non wogóle urządzania całych konkursów. Wyrażamy jednak nadzieję, że w nowej ich serii — chociaż krajowej, lecz równie ciekawej — lepiej się powiedzie pod względem finansowym, czego szczerze życzymy.

pierwszy (co jest czynnikiem bardzo ważnym, gdyż zawsze pierwsza impreza tego rodzaju napotyka na pewną rezerwę zagranicą) potrafił przyciągnąć licznych przedstawicieli zagranicy, mając ponadto silną konkurencję w zawodach hiszpańskich.

Z czołowych jeźdźców polskich nie zbrakło nikogo — wszyscy stawali w szrankach z pplk. Römmlem na czele. Strona techniczna organizacji — znakomita. Przemysłiany, sprawny aparat organizacyjny działał niezawodnie.

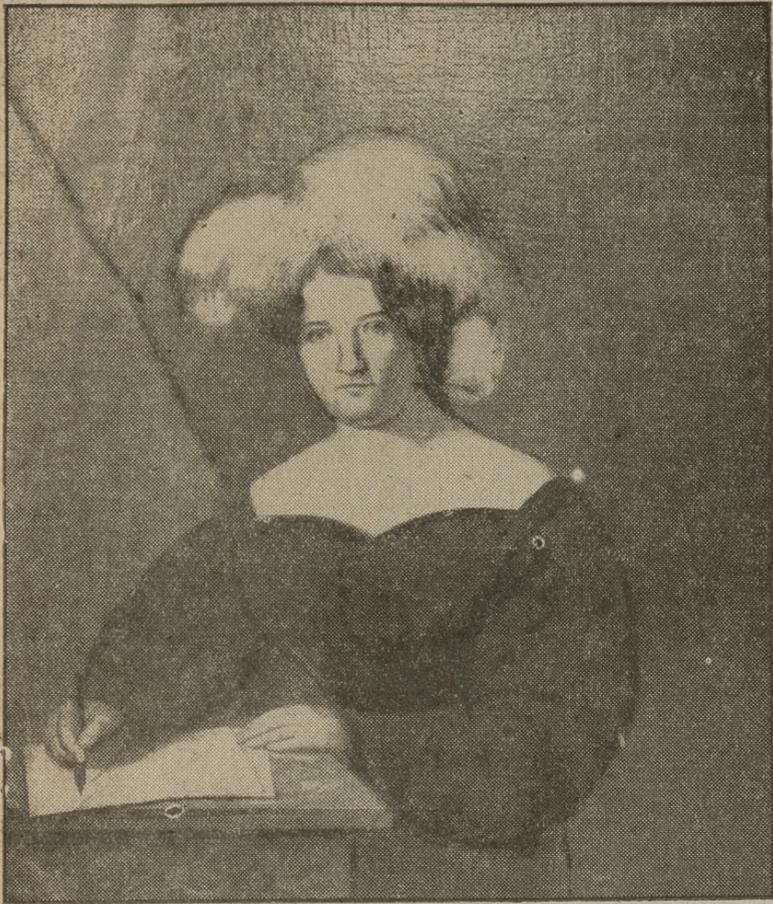
Troska o stałe informowanie publiczności dała bardzo dobre wyniki. Śliczne ramy konkursów na hippodromie, zbudowanym dzięki niestrudzonej energii Wielkopolskiego Klubu Jazdy Konej, daleko idące uwzględnienie strony estetycznej zawodów, ciekawie pomyślane i pięknie wykonane przeszkody — stworzyły całość, która pozwala zaliczyć hippodrom poznański do rzędu najpiękniejszych w Europie. Zawdzięczamy to niestrudzonej energii prezesa Klubu gen. dyw. Dzierżanowskiego i wytrwałej pracy zarządu wraz z aparatem pomocniczym.

Niestety, piękny ten obraz ma na sobie jedną plamę. Jest nią dziwna i niewytłumaczona obojętność publiczności poznańskiej. Choć z załem powiedzić musimy, że publiczność egzaminu nie zdała. Trudno znaleźć bardziej szlachetny i emocjonujący rodzaj sportu, trudno znaleźć lepszą okazję zobaczenia silniejszej konkurencji. Trudno wreszcie stworzyć wygodniejsze warunki, niż je dają trybuny Wlkp. Klubu Jazdy Konej. Mimo wszystko publiczność nie dopisała. Pomijając to, że Klub został zawiedziony w swych bardzo zresztą ostrożnych kalkulacjach, publiczność poznańska wystawiła sobie bardzo niewdzięczne świadectwo w oczach zagranicznych sportsmanów, którzy przyzwyczajeni są widzieć szczerze zapelnione trybuny na wszystkich hippodromach Europy.

Łakiński,
pplk. i przewodniczący komisji technicznej

Konstancja hr. Raczyńska

Na marginesie jubileuszu Biblioteki Raczyńskich

W czytelni Biblioteki Raczyńskich wisi portret wytwornej pani. Na tle ciemnozielonej kotary, w ponsowej, aksamitnej sukni, modą ówczesną odsłaniającej szyję i ramiona, w małym kapelusiku, strojnym w popielate strusie pióra, siedzi przy stole i kreśli nieznaną nam słowa na białych, rozłożonych przed nią, kartach. Ciemne pukle włosów ujmują owal twarzy, oczy szafirowe patrzą w zamyśleniu przed siebie.

Na ramie napis: Konstancja z Potockich Raczyńska darowała Bibliotecę książek 1680. R. 1829.

To portret żony założyciela Biblioteki Raczyńskich. W uroczystych chwilach stulecia wiekopomnej fundacji, kiedy na ustach wszystkich imię Edwarda hr. Raczyńskiego, wspomnijmy imię tej, która była mu najwierniejszą towarzyszką życia, muzą i natchnieniem.

Urodzona 1781 r. hrabina Konstancja była córką Szczęsnego Potockiego, pana na Tulczynie i Józefa Mnischówny. Po matce odziedziczyła wybitny talent malarski. Po śmierci pierwszego męża, hr. Jana Potockiego, sławnego podróżnika, poślubiła Edwarda Raczyńskiego i oddała losy jej spłoty się z Wielkopolską i Poznaniem, który dużo jej zawdzięcza. Hrabina Konstancja, to piękny typ kobiety o wielkiej kulturze duchowej. Urodę łączyła z inteligencją i wybitnymi zdolnościami artystycznymi. „Zarliwa o rzeczy ojczyste Polka” — mówiąc słowami jej męża — na równi z nim zabiegała koło pamiętek przeszłości, brała żywy udział w pracach narodowo-społecznych, rycinami zdobyła cenne wydawnictwa (Wspomnienia Wielkopolski), tłumaczyła z literatury francuskiej, w czym pomagały jej Matylda Ziółka i Józefa Radolińska. Odbarzona przy tem zmysłem praktycznym, świetnie administrowała majątkami — słowem wiodła życie nie płytkiej salonowej damy, lecz kobiety mądrej, wytwornej, umięniającej pięknie wypełnić życie.

O ile spotykamy się z imieniem hr. Raczyńskiej, czy w listach, czy wspom-

nieniach, postać jej występuje zawsze dodatnio. Listy synowej, Klauddii Potockiej, świadczą o spójni duchowej dwóch dusz szlacheckich, które rok 1831 łączy w złudnych blaskach nadziei i poświęceń. Listy Niemcewicza, z którym hr. Konstancja łączyła długoletnią przyjaźń, mówią o jej dobroci dla skolatanego życia autora „Śpiewów Historycznych”. Zaciekawia szczegóły z listu, pisanego w 1836 r., w którym Niemcewicz zachęca Raczyńską do pisania pamiętników. Czy poszła za jego radą? Nie wiadomo. Może tajemnicę tę kryje archiwum rodzinne w Rogalinie.

Bogusława Mańkowska w Pamiętnikach swych wspomina, że w roku 1848 hr. Raczyńska na ręce jej złożyła na cele narodowe dwie szkatułki ze srebrem; widziała ją w oknach Biblioteki. Izami zalaną, patrzącą na oddział akademików berlińskich, maszerujących pod dowództwem Jana Koźmiana.

Kiedy zraniona w swych najdroższych uczuciach staje w obronie czci męża i ogłasza Obronę, słowa jej tchną godnością. Wyznaje, że walczy, aby oddać sprawiedliwość temu, który „był skąpy dla siebie samego, hojny dla Ojczyzny”. Osobiście tylko u Boga szuka pociechy, „bo na tym świecie nikt nie zdoła jemu życia a mnie szczęścia wrócić.”

Hr. Konstancja przeżyła męża o lat siedm. Zmarła 25 grudnia 1852 roku w Salon pod Marsylją. Gazeta W. Ks. Pozn. pod datą 7 stycznia 1853 r. poświęca jej słowa uznania, podnosi przymioty serca i umysłu, cnoty matrony polskiej.

Niemcewicz na życzenie hr. Edwarda R. napisał wiersz, który miał być wryty u stóp posągu Konstancji. Pióro wiewnego przyjaciela i poety oddało cześć jej zasługom:

Najlepsze serce, życie zawsze czynne
Nigdy ginąć nie powinno.
Wzór przyjaźni, wzór najlepszej żony
W tym tu glazie wyrażony.
Bodajby w trwaniu wiekami niezłomnym
Służył za przykład potomnym.

„Tydzień katolickich pisarzy”

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, w maju.

Po wielkich przewrotach dziejowych, a do tych należała oczywiście i w jakżeż wysokiej mierze, ostatnia wojna, następowało zawsze rozluźnienie obyczajów. Trwało ono dłużej, albo krócej zależnie od tego, czy ów przewrót bardziej lub mniej fundamentalnie poruszył ziemię i ludzką w jej posadach. Kiedy jednakowoż powracają powoli do równowagi, przestawała ona żyć już z dnia na dzień, wówczas rodziła się w społeczeństwie potrzeba skoordynowania wysiłków i oparcia ich o solidniejsze podstawy życiowe.

Bardzo też znamienitym objawem powojennym stała się we Francji organizacja t. zw. „Tygodnia pisarzy katolickich”, która powstała już w 1921 r.

Inicjatorem jej i duszą jest p. Gaetan Bernoville, dyrektor katolickiego przeglądu „Les Lettres”. Instytucja ta miała od początku na celu ułatwienie bezpośredniego kontaktu pisarzom, należącym do najrozmaitszych środowisk społecznych, filozoficznych czy też politycznych, ale wyznających wiarę katolicką i dążących do odrodzenia chrześcijańskiego Francji.

W bardzo krótkim czasie dookoła owego „Tygodnia pisarzy katolickich” zgrupowała się ich elita w osobach takich pisarzy jak Henri Ghéon, Maurice Brillant, René Johannet, Henri Massis, Jacques Maritain, Robert Valéry-Radot i wielu innych, a reprezentujących różne tendencje intelektualizmu katolickiego francuskiego. Z u-

konstytuowaniem się komitetu organizacyjnego, funkcje prezesa honorowego pełni kardynał Dubois, arcybiskup Paryża, a do komitetu honorowego wchodzi arcybiskup Baudrillart, René Bazin, Louis Bertrand, Henry Bordeaux, Paul Borguet, René Doumie, Pierre de la Gorce, Georges Goyau, Henri Lavedan, Louis Madelin, Pierre de Nolhac, członkowie Akademii francuskiej.

W ciągu tych 8 lat swego istnienia, stowarzyszenie rozwinęło dużą działalność, przyciągając ku sobie cały szereg przedstawicieli Instytutu Francji, uniwersytetów i profesorów. Jeżeli bowiem rzucimy okiem na współczesny rozwój intelektualny Francji, to musimy stwierdzić bardzo ciekawe rozbudzenie się ducha katolickiego w całym szeregu prac twórczych, należących czy to do literatury, czy do teatru, czyto wreszcie do poezji. To odrodzenie się jest, oczywiście wynikiem potrzeb duchowych społeczeństwa, które w ten sposób reaguje przeciwko zmaterializowaniu się mniej jednak głębokiemu, aniżeli się to na pozór zdawało.

Oprócz tej działalności indywidualnej pisarzy katolickich, istnieje również w Paryżu cały szereg przeglądów, pracujących w tym samym duchu a do tych w pierwszym rzędzie należy miesięcznik „Les Lettres”, „La Revue des Jeunes”, „La Revue Universelle”, „Le Correspondant”, „La Revue Hebdomadaire” itd., a również wydawców, pomiędzy którymi przedewszystkiem trzeba wyliczyć Plona, Bloud et Gay, Spès itd.

Otwarcie tegorocznej, 7-ej z kolei sesji „Tygodnia pisarzy katolickich” nastąpiło w Instytucie katolickim pod przewodnictwem jego rektora, biskupa Baudrillarta, poprzedzone uroczystą mszą. W słowach prostych, ale głębok. podkreślił on znaczenie apostołstwa świeckiego i znaczenie akcji pisarzy katolickich oraz rolę jaką mogą odegrać, prowadząc ją zgodnie z dyrektywami papieskimi.

Ponieważ zaś ten tydzień rozpraw

Szybki rozwój prasy rumuńskiej

Prasa rumuńska w latach powojennych wykazuje bardzo szybki rozwój. W dzisiejszej Rumunii należy odróżniać dwa typy gazet: typ francuski, dominujący w starożytnym królestwie, i typ niemiecki, reprezentowany głównie przez prasę transylwańską. Dziennikarstwo rumuńskie stało się jednak centralizuje, tak że dzisiaj już typ bukareszteński ma w kraju wielką przewagę, a w czasie najbliższym prawdopodobnie całkowicie wyprze typ siedmiogrodzki.

Wśród pism bukareszteńskich największy nakład mają Universul i Dimineata. Każdy z tych dzienników wychodzi dziennie w ilości 120—130,000 egzemplarzy, przy czym zwykły numer składa się z co najmniej 10 stron druku. Jak wielkie znaczenie w dziele urobienia rumuńskiej opinii publicznej obydwa te pisma posiadają, nie trzeba chyba specjalnie podkreślać. Wydawnictwo „Dimineata” pozostaje w ścisłym kontakcie z wydawnictwami dwu pism wieczornych, „Adeverul” (nakład 40,000 egzemplarzy) i „Lupta” (20,000 egzemplarzy). Do prasy niezależnej, cieszącej się w Rumunii największą poczytnością, należą adalej: „Curentul” (nakład 40,000 egzemplarzy), „Cuvantul” (nakład 20,000 egzemplarzy) i „Ordinea” (20,000). Z pośród pism partyjnych największy nakład mają: organ liberałów „Viitorul” i organ rządowego stronnictwa chłopsko-narodowego „Dreptatea”. Obydwa te dzienniki wychodzą w dziennym nakładzie 30—40,000 egzemplarzy. W Bukareszcie wychodzą nadto jeszcze dwa wielkie dzienniki polityczne w języku francuskim, a mianowicie: rządowa „Nation Roumaine” i liberalna „Independence Roumaine”. Najstarsze pismo rumuńskie „Gazeta Transilvania”, które w najbliższym czasie obchodzić będzie stulecie swego istnienia, wychodzi w Klużu.

Wielki napływ żydów do Meksyku

(KAP.) Napływ Żydów do Meksyku przybiera niezwykle rozmiary. Stolica Meksyku jest dosłownie przez Żydów zalana. Jak wszędzie, tak i tu, przybysze żydowskie dążą do zagarnięcia w swoje ręce całego handlu krajowego. Według wiadomości, ogłaszanych przez samych Żydów, w ostatnich czasach osiedliło się w Meksyku 15 000 Izraelitów. Mają oni swoje pisma, utrzymują własne szkoły, synagogi, kluby towarzyskie itd. Ludność meksykańska jest poważnie zaniepokojona tą imigracją, a prasa wskazuje, że „Żydzi są rasą, nie dającą się zasymilować, nieprodukcyjną, wysysającą wszystko, co się tylko da wyssać, rasą, dla której pojęcie narodu

toczy się na temat „Zjednoczenia sił intelektualnych katolickich” oraz ich zakresu, warunków, i środków, przeto biskup Baudrillart, nawołując właśnie do jedności, oświadczył, iż jest ona podstawą, konieczną do zrealizowania odrodzenia chrześcijańskiego społeczeństwa. W tym samym duchu przemawiał i p. Maurycy Vaussart, dyrektor międzynarodowego biuletynu katolickiego, podkreślając jak wielkie znaczenie będzie miała akcja skoordynowania pisarzy katolickich nie tylko w kołach intelektualnych, ale również i na szersze masy, gdzie dotąd promieniowanie jej było słabsze.

Jeżeli bowiem niektórzy pisarze są raczej zdania, iż ich praca będzie bardziej wydawniczą, o ile rozwój jej nie podlega zbyt ścisłym dyrektywom ogólnym, to jednakowoż większość zdaje się uważać, że robotą metodyczniejszą, opierającą się na pewnych wspólnych wytycznych, da znacznie szersze rezultaty. Promieniowanie bowiem i wpływ myśli katolickiej stanie się silniejszy, przedostając się łatwiej, dla przeprowadzenia zasadniczego celu, nie tylko do środowisk z góry jej przychylnych, ale i do placówek obojętnych, albo nawet opornych.

W tym też duchu odbywają się teraz dyskusje, prowadzone na dwóch dziennie posiedzeniach z których pierwsze, popołudniu, ma raczej charakter doktrynalny, gromadząc szerszą publiczność, podczas, kiedy wieczorne, znacznie mniej liczne, jest równocześnie bardziej poufne i pod formą rozmowy, opartej na argumentacji, zmierza do rozwiązania rozmaitych kwestyj natury nie tylko intelektualnej, ale także praktycznej.

Należy jeszcze dodać, że Tydzień pisarzy katolickich wyklucza ze swoich rozpraw zagadnienia polityczne, łącząc jednak w swojej akcji intelektualnej zarówno odcienia prawicowe jak i lewicowe, t. zn. ludzi, prowadzących pod różnymi formami ich pracę, ale którym przyswieca ten sam ideał katolicki.

I. Briares.

jest czemś negatywnem, która jednakże posiada siłę destrukcyjnie działającą, ponieważ Żydzi nie posiadają żadnej ojczyzny”. Tylko rząd całkowicie nieopatryjotyczny może zapoznać to wielkie niebezpieczeństwo, jakie Żydzi przedstawiają dla kraju.

Dziennik „Tribunal de Mejico” pisze dosłownie:

„Na jednej z ulic w centrum miasta Meksyku można przeczytać w języku łacińskim i hebrajskim napis pewnej szkoły izraelskiej. Jednocześnie zaś ustawa zabrania wszelkiej szkole nazywania się „katolicką”. Ale gdy tylko wybrana zostanie nazwa „szkoła izraelska”, jest się przekonanym o czysto filozoficznym, moralnym i pedagogicznym charakterze instytucji. Departament imigracji powinien zastanowić się nad tą sprawą, na którą wskazujemy. Chodzi tu nie o credo religijne, które u narodów kulturalnych nie obchodzi nikogo, lecz o niedopuszczenie do zastrzyknięcia naszemu narodowi nie dającej się zasymilować krwi, która jest w stanie wywołać w naszym organizmie narodowym tylko objawy choroby. Wszyscy inni cudzoziemcy, przybyszący do naszego kraju, w drugim lub trzecim pokoleniu stapiają się całkowicie z dziećmi ziemi, którą obrali sobie za drugą ojczyznę. O Żydach tego powiedzieć nie można!”

Grotty kryształowe w Wieliczce

Słynne na cały świat grotty kryształowe w Wieliczce zostały wreszcie zabezpieczone od dalszego zniszczenia. W zeszłym tygodniu komisja rzeczoznawców, wyznaczona przez pana ministra przemysłu i handlu Kwiatkowskiego, zwiedziła ponownie te grotty i ustaliła ostatecznie granice rezerwatu, w którym żadne roboty górnicze prowadzone być nie mogą, a grotty, w obrębie jego istniejące, będą otoczone pieczołowitą opieką Zarządu Salinarnego.

Już dzisiaj zarząd żup solnych w Wieliczce uporządkował drogi, prowadzące do grot kryształowych, zabezpieczył wejścia do nich zapomocą drzwi żelaznych, oraz zainstalował wewnątrz grot elektryczność tak, iż obecnie mogą być one oświetlane w sposób bardzo efektowny, bez szkody dla wspaniałych kryształów soli.

Komitet rzeczoznawców stwierdził obecny pomyślny stan rzeczy i wyznaczył granice rezerwatu, sięgające w promieniu około 200 metrów poza właściwą grotę kryształową.

Zarząd Salinarny wypracował również przepisy, które będą obowiązywały zwiedzających grotty na przyszłość.

Przeciw prowokacjom niemieckim

Manifestacje młodzieży w Łomży
Śladem innych miast w kraju i Łomża zaprotestowała przeciwko nowym zakusom niemieckim, których rzecznikiem był dr. Schacht w Paryżu, oraz przeciwko pobiciu przez zgraję niemiecką naszych artystów w Opolu.

W dniu tym wobec parutysięcznego tłumu mieszkańców na placu Sienkiewicza przemawiali pp.: S. Mikulowski, K. Antosiewicz i S. Dębowski. Zebrani parokrotnie łączyli się z treścią tych przemówień, wznosząc okrzyki na cześć kraju, armji polskiej i śpiewaków naszych i potępiając gwałty niemieckie.

Wiec zakończono uchwaleniem odpowiednich rezolucyj i odśpiewaniem „Roty” przy akompaniamencie orkiestry strażackiej. W wiecu przyjęły udział organizacje społeczne ze sztandarami.

O godz. 2 po poł. młodzież łomżyńska samorzutnie sformowała pochód protestacyjny i obeszła miasto, zatrzymując się przy dwóch kinach i żądając od właścicieli bojkotu filmów niemieckich przyczem przy kinie „Mirage” zerwano afisze i reklamy zapowiedziane na ten dzień filmu niemieckiego „Gehenna miłości”. O godz. 6-ej, mło-

dzień zebrała się po raz wtóry przy kinie „Mirage” z żądaniem zdjęcia z ekranu wspomnianego obrazu. Doszło do interwencji policji, przy czem aresztowano trzy osoby, lecz po ustaleniu nazwisk natychmiast je wypuszczono.

Ostatecznie „Gehenna miłości” zamieniono na inny obraz, a właściciele kin z własnej woli zobowiązali się do niesprowadzania filmów niemieckich.

II. Ogólnopaństwowy Zjazd Meljoracyjny

W dniach 17—20 czerwca r. b. odbędzie się w Warszawie II. Ogólnopaństwowy Zjazd Meljoracyjny z udziałem gości słowiańskich z Bułgarii, Czechosłowacji i Z. S. S. R. Celem Zjazdu będzie rozważenie najistotniejszych zagadnień z dziedziny meljoracji, a więc z dziedziny, mającej doniosłe znaczenie nie tylko dla rolników, lecz i dla życia gospodarczego Państwa. To też projektowany Zjazd wzbudził duże zainteresowanie w sferach naukowych i fachowych, czego dowodem jest zgłoszenie już dotychczas znacznej ilości referatów. Po zakończeniu obrad odbędzie się szereg wycieczek po kraju dla zwiedzenia meljoracji już wykonanych, lub przeprowadzanych, oraz wycieczka na P. W. K. do Poznania. Wszelkich informacji dotyczących Zjazdu udziela Sekretariat Komitetu Zjazdu, ul. Kopernika 30, telefon 158-01.

Dr. Wilhelm Kropaczek
lekarz zakładowy w Szczawnicy
ordynuje jak zwykle od 15/5 — 30/9.

Szczyt doskonałości
OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
ANITRA KREM pod puder.
NISKI ARAGO ST. GÓRSKIEGO
SKORY STWARDNIENIA WARSZAWA
ODCISKI ZAPADŁ WSZĘDZIE
Laboratorium ST. GORSKI

„BACZNOŚĆ!”

Dla eksporterów jaj
dostarcza szybko i tanio pierwszej sorty skrzynie i węgły, jak również dla fabryk chemicznych, cukrow., gwoździ i t. p. Pw 10710-70,358
ELEKTRYCZNA FABRYKA SKRZYŃ
Kraków XXII Wita Stwosza 4. Telefon 4226.

DARMOL
czekolada
przeciwczerzejaca
niezrównana w działaniu.

OSŁABIENIE BLEDNICĘ LECZY HEMOGEN
oryginalny tylko z firmą **KLAWE**

Tylko do niedzieli nieodwołalnie!
! Ostatnie 3 dni!
CYRK EMPIRE-MEDRANO

ul. Poznańska obok Luna-Parku
WSPANIAŁY PROGRAM
TRESURA dzikich zwierząt
sztuka, komizm, akrobatyka,
konna jazda i mnóstwo
—innych produkcji!
Sensacja! Morskie lwy tresowane!
W poniedziałek cyrk jedzie do Warszawy.
Pp 10 858/20 265

Dnia 1 czerwca 1929 roku o godz. 19,45, zmarł po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, mój najukochańszy ojciec, syn, zięć, kuzyn, szwagier, ś. p.

Edmund Rybakowski

w 46 roku szlachetnego życia.
Eksportacja zwłok odbędzie się we wtorek, o godz. 10 z domu żałoby do kościoła farnego, skąd po nabożeństwie nastąpi pogrzeb na cmentarz parafjalny.

Koźmin, dnia 1 czerwca 1929 roku.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysła się.

Dnia 27 maja r. b., zmarł w Sierakowie, ś. p.

Seweryn Brodniewicz

przeżywszy lat 71.

Zmarły należał do współzałożycieli Spółdzielni naszej i sprawował jako drugi członek Zarządu bez przerwy przez lat czternaście urząd kasjera.

Sumienną i gorliwą, poniekąd bezinteresowną pracą na powierzonym Sobie stanowisku oraz osobistymi zaletami zjednał Sobie ś. p. Zmarły wśród Spółdzielni wielkie uznanie i położył wybitne zasługi około rozwoju instytucji naszej.

Cześć Jego pamięci!

Bank Ludowy w Sierakowie
Zarząd — Rada Nadzorcza.

Sieraków, dnia 30 maja 1929 r.

dp 6830

Przewielebnemu Duchowieństwu, kołu Przyjaciół Harcerzy, Harcerzom i pozn. druž. Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego, wszystkim Krewnym i Znajomym, za szczere dowody głębokiego współczucia, wieńce oraz odprowadzenie na miejsce wiecznego spoczynku, mego nigdy nieodżałowanego męża, ś. p.

Tadeusza Wiersienia

składam na tej drodze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Gertruda z Leszczyńskich Wiersieniowa.

Na sprzedaż 2 kioski

położone bardzo korzystnie na terenach zachodnich P. W. K. Bliższych informacji udziela **KAZMIERSKA, ul. Dąbrowskiego 89 — Telefon 62-28.**

Dom

mój dwupiętrowy, narożnikowy w najlepszym położeniu i stanie z przyległym placem budowlanym i wolnym trzypokojowym mieszkaniem oraz składem wolny od ciężarów hipotecznych, sprzedam korzystnie. Maserak, Poznań, Stary Rynek 44. — wchód z Woźnej, zdw 94 585

Sprzedamy jako nadliczbowe:

- 2 tokarnie rewolwerowe o przelocie 35 m/m,
  - 1 wiertarkę słupkową ciężk. typu do 50 m/m wierc. z przystawką,
  - 1 dmuchawę syst. Roota do zap. pasowego na ca 20 ognisk, dw 6228
  - 1 automat 4-ro wrzecionowy syst. Acme, budowy Alfred Schütte o średnicy szpindli 35 m/m.
- Maszyny są używane, lecz w bardzo dobrym stanie.
S. Samulski i Sp., fabryka maszyn Pleszew (Wlkp.)

Dom w Warszawie

przy Placu teatralnym do sprzedania. Dochód roczny przeszło 20 000,— dol. Wiadomość: Warszawa, Elektoralna 11, mieszkania 18. np 10 574

Dnia 31 maja o godzinie 7 wieczorem, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najtroskliwsza, dobra matka, babcia, teściowa, siostra, ciotka i szwagierka, ś. p.

Marja z Szóstaków Wegnerowa

żona em. nauczyciela

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 4 czerwca po południu z kostnicy nowego cmentarza w Bydgoszczy.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż, dzieci i rodzina.

Bydgoszcz, Senatorska 42, Poznań, Międzychód n. W., Lunawy, Lünebach (Niemcy). Pp 11 68-22,156

Konkurs na regulację Torunia

Magistrat miasta Torunia za pośrednictwem Towarzystwa Urbanistów Polskich ogłasza niniejszem konkurs na szkic regulacji fragmentu m. Torunia. Nagrody I. 6 000 zł, II. 4 000, III. 3 000 i wyróżnienie 1 500 zł. — Termin składania prac: 15 sierpień 1929.

Warunki konkursowe nabyć można w T. U. P. Koszykowa nr. 55 w Warszawie i w Magistracie m. Torunia za opłatą 10 zł

Towarzystwo Urbanistów Polskich.

ELLERMAN'S WILSON LINE LIMITED, HULL

Zegluga Asekuracja Spedycja
Gdańsk — Hull
Hull — Gdańsk
Gdańsk — Londyn
Londyn — Gdańsk

Regularne połączenia tygodniowe własnymi parostatkami, zaopatrzonemi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego — Przewóz towarów do Anglii i do wszystkich części świata. Najdogodniejsze połączenie z Anglią środkową i półn. oraz Szkocją przez Hull
Informacjami wszelkimi służy:
n 8938

ELLERMAN AND WILSON LINES AGENCY Co. LTD. GDANSK

Telegr.: Wilsons, Gdańsk.

Telef.: 249 41 i 249 42

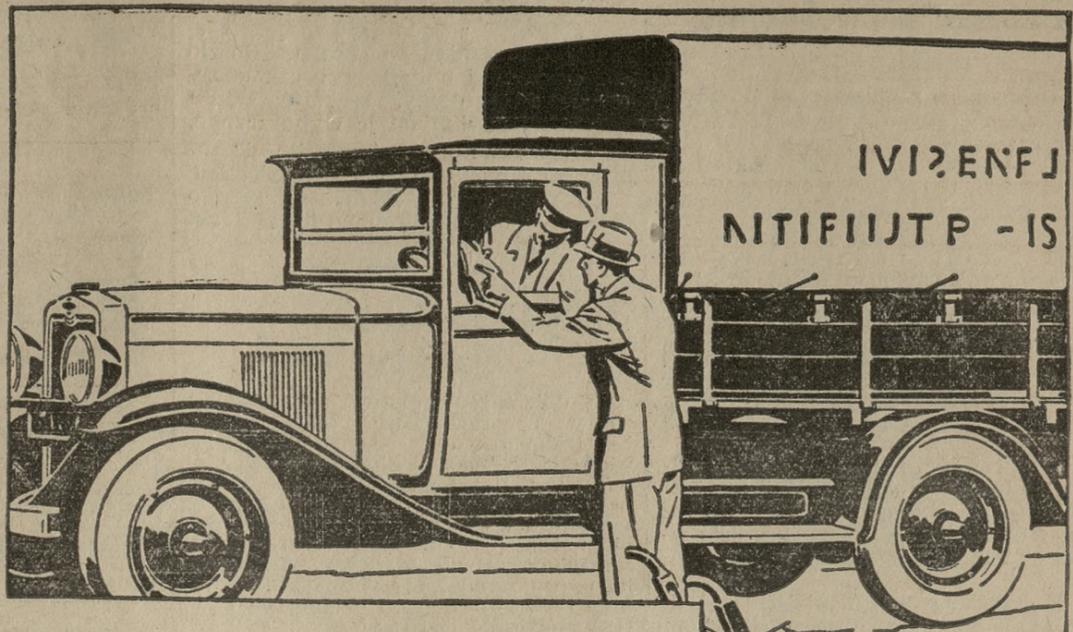

**SZCZYT
PRECYZJI
I TRWAŁOŚCI**
to szwajcarski
zegarek
„REVUE”

OBUWIE

po bardzo przystępnych cenach poleca
F. R. Krzyżańska, św. Marcin 66.

**Niska cena i minimalne
koszta utrzymania**

*Powiększa klientelę i
dochodowość każdego
przedsiębiorstwa*

Cieżarówka Chevrolet posiada 6-cio cylindrowy silnik, odznaczający się oszczędnością w zużyciu benzyny i smarów. Przy szybkości samochodu osobowego, koszt eksploatacji są minimalne. Zbudowana z najlepszych materiałów, po najcięższych próbach na terenach doświadczalnych General Motors, funkcjonuje bez zarzutu w najgorszych warunkach drogowych zapewniając swemu nabywcy tani, szybki a nie-

zawodny transport. Pakowna, łatwa do naladowania i do rozładowywania nadaje się do pracy zarówno w mieście jak i na wsi. Zwrotna, łatwa do prowadzenia, dzięki czterem biegom wprzód, wspina się z łatwością na najbardziej strome podchyłki.

Dzięki niewyczerpanym zasobom technicznym General Motors, ciężarówka Chevrolet, wypuszczona na rynek po niebywale niskiej cenie, jest do nabycia na uławnionych warunkach płatności. Cieszy się olbrzymią wziętością w sferach handlowych i przemysłowych, przyczyniając się do zwiększenia dochodowości każdego

przedsiębiorstwa. Stacje obsługi General Motors, rozrzucone po całym terytorjum Polski, zapewniają zmianę części zapasowych, oraz fachową i sumienną kontrolę nad wydajną pracą każdego Chevroleta. Idealny samochód ciężarowy na polskie warunki. Wyrób General Motors. Upoważnione Zastępstwa na całym terytorjum Polski w Wolnem Mieście Gdańsku.

Cieżarówka CHEVROLET

GENERAL MOTORS W POLSCE, WARSZAWA

np 10851

Letnisko Lidzbark Pomorze.

Letnicy! Baczna uwagę dla letników chrześcijańskich zwraca Lidzbark, miasteczko na Pomorzu w powiecie brodnickim. Lidzbark, stacja kolejowa, daje miły wypoczynek letnikom. chcącym mile spędzić swoje wakacje. Lidzbark posiada w najbliższej swojej okolicy obszerny las świerkowy. jezioro około 20 hektarów, łądzie, piękne aleje leśne. Ceny żywnościowe bardzo umiarkowane. Większa ilość pomieszczeń 1, 2 i 3 pokojowych na dogodnych warunkach. Zgłoszenia proszę skierować pod adresem: **Komisja letniskowa przy Mag. stracie w Lidzbarku, Pomorze.** z p 16 476

Bezpłatnie! Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia — otrzymasz próbną analizę charakteru, określenie zdolności i przeznaczenia. — darmo. Poznasz kim jesteś, kim być możesz. **Warszawa, Psycho-grafolog Szyller-Szkolnik, Nowowiejska 32** Na przesyłkę zaliczyć 75 gr. znaczkami pocztowymi. — Przyjmuje osobiste płatne godz. 11-3, 4-7. nr 11851

**Fabryka Przetworów Chemicznych
Dyonizy Myśliborski i S-ka**
Łódź, ul. Kilińskiego 86 — Telefon 20-78.
Adres telegr.: Silicicum
poleca jako specjalność:
SZKŁO WODNE
(Natron i Kali. Wasserglas) dla przemysłu.
SZKŁO WODNE
dla budowy dróg. Tp 2669
Sól Glauberska Krystaliczna (Glaubersalz), Smar Tovott'a), Olej turecki (Türkisches Rotoel), Ług sodowy (Natrolauge).
Oferty i próby franco na żądanie.

**Momentalne fotograficzne
Aparaty broszkowe**
i inne nowości jarmarczane.
Cennik bezpłatnie.
MILNER, Warszawa
Mławska 5 17.

CIĘKAWY POKAZY NA P. W. K.
(Dział M. W. R. i O. P., ul. Grunwaldzka, Pałac Rządowy (Gmach Chemji), sala 48.
Jak można z łatwością nauczyć się języka obcego w sposób naturalny z żywej mowy, reprodukowanej zapomocą płyt i drukowanego tekstu z 30-ma lekcjami systemem **LINGUAPHONE**, zatwierdzonym przez Ministerstwo Ośw. Publ. i zaleconym przez Zjazd Nauczycieli Języków Nowożytnych w Warszawie. Broszurę ilustrowaną na żądanie wysyła bezpłatnie **Oddział Londyńskiego Linguaphone Institute, Warszawa, Trębacka 11, telefon 329-08.** Tp 2673

HALE DREWNIANE.
Które polskie przedsiębiorstwo dostarczy w krótkim czasie **konstrukcyj dachowych** o szerokiej rozpiętości? Referencje pożądan. Oferty pod **W. L. 990 do Rudolf Mosse, Gdańsk.** Tp 2619

Fabryka Parasoli poszukuje energicznego, dobrze wprowadzonego **przedstawiciela** na Poznań i okolice. Oferty pod: „Prowizja” do Tow. Rekl. Międz. g. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124. Tp 2674

UBIKACJE
warsztatowe 9x11 parter i piętro wraz z garażem do wynajęcia przy Marcelińskiej 6. **MASŁOWSKI, Grunwaldzka 5.** z p 16681

Upominki z P. W. K. muszą być od Choynackiego
MATERIAŁY NA UBRANIA I SUKNIE — DYWANY — FIRANKI
P 10110-21,576

Puszczykowo. Mieszkania dla letników
skład. się z 2-pokoi z werandą, kuchnią, światło elektryczne — do dyspozycji duży ogród. Oferty Kurjer z p 16 668.

Wille w Puszczykowie
8 pokojowa z ogrodem sprzedam lub wydzierżawię. — Oferty Kurjer z p 16 682

Sklepek Kapela
Poznań, Wrocławskie 18.

Zaprowadzony i świetnie prosperujący handel radjoodbiorników
i części sprzeda, z wyłączeniem lokalu samego, przedsiębiorstwo na Pom. w mieście powiat. w którym niema konkurencji. Poważni reflektanci, tylko fachowcy, zechcą zgłosić się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **dw 6241**

NAJMODNIEJSZE Kapelusze Damskie
POLECA W WIELKIM WYBORZE **Leon Szczawiński**
ALEJE MARCHOWSKIE 25.

Wojna przeciw pluskwom!
praw. zastrz.

„MORTUS”
podł. Dra. Kruga tępi radykalnie pod gwarancją pluskwy i ich zarodki. Cena 4 zł wysyła za zaliczką:
Lab Chem. M. Knittel, Katowice, Wełnowiec, ul. Jadwigi 9. Tp 2618

Samochód

4-osobowy marki Fiat, model 501, z daszkiem amerykań., używany, lecz w bardzo dobrym stanie, korzystnie do sprzedania za **zł 6 000,—**.
Do obejrzenia w Poznaniu. Zgłoszenia przyjmuje **LEON GRABOWSKI, POZNAŃ, plac Wolności 9** Telefon 27-54
lub **S. SAMULSKI i Sp., fabr. maszyn w Pleszewie** Telefon 36. dw 6227

Cegielnie

nowoczesne urządzenia mechaniczne dla cegielni jak prasy, walce, kolotoki, wyciągi, maszyny parowe, kotły, motory ropne, transmisje i t. d. dostarczają natychmiast i na bardzo dogodnych warunkach.
Zjednoczone Fabryki Maszyn, Kotłów i Wagenów L. ZIELENIEWSKI i FITZNER GAMPER S. A. KRAKÓW. np 15 054

Do wynajęcia biuro handlowe

front I. p. z telefonem i t. d. w centrum, plac Wolności. Oferty Kurjer Pozn. pod **z p 16679**
1000 mtr. juty
barwionej zgodnie z przepisami komisji P. W. K. do odstąpienia na dogodnych warunkach. **Dekoracja Poznań, ul. Matejki nr. 60.** z p 16600

Przy chorobach nerek, pęcherza, kobiecych, kwasu moczowym, białku cukru.
1928: 22080 zw. edzających

Wildunger Helenenauelle

Kuracje domowe
W aptekach i drogeriach.
Broszury gratis:
Michał Kandel
Poznań, Masztalarska nr. 7.

Muchy roznoszą zarazki!

Mucha wchodząc do pokoju wnosi ze sobą zarazki. Przy pomocy Flitu, można z łatwością, w kilka minut, uwolnić całe mieszkanie od roznoszących chorobotwórcze zarazki much i komarów. Flit przedostaje się w najmniejsze szczeliny i szpary, w których kryją się i rozmnażają karaluchy, pluskwy, mrówki, niszcząc również ich zarodki. Zabójczy dla owadów, Flit jest zupełnie nieszkodliwy dla ludzi. Flit nie płami zupełnie.

Flit nie należy porównywać do innych środków na owady, jest to bowiem jedyny środek, skuteczność którego nie nasuwa żadnych wątpliwości. Zastosujcie go dziś, kupując blaszankę Flitu i rozpylacz.

FLIT

nr 10665

Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu pismem z dnia 30 maja 1929 r. Nr. 4446/29 na podstawie art. 100 Ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19. 5. 20 r. Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 272 nakazał Kasie Chorych miasta Poznania podwyższenie składek z 6%, na 7%, płacy ustawowej począwszy od 1 czerwca r. b. aż do odwołania.

Podając powyższe zarządzenie do wiadomości, załączamy tabelkę, dotyczącą obliczeń składek. dw 63.8

Tabela obliczenia składek i świadczeń Kasy Chorych miasta Poznania.

Grupa zarobkowa	Dla zarabiających						Płaca ustawowa wynosi dziennie	Składka wynosi przy 7% płacy ust.			Za 1 tydzień płacy składki	
	ponad do		ponad do		ponad do			1 tydz.	4 tyg.	5 tyg.	pracodawca 2/3	pracobiorca 1/3
	zł	zł	zł	zł	zł	zł						
I.	—	1,—	—	6,—	—	25,—	0,75	0,37	1,48	1,85	0,22	0,15
II.	1,—	1,50	6,—	9,—	25,—	37,50	1,25	0,61	2,14	3,00	0,37	0,24
III.	1,50	2,—	9,—	12,—	37,50	50,—	1,75	0,86	3,44	4,30	0,52	0,34
IV.	2,—	2,50	12,—	15,—	50,—	62,50	2,25	1,10	4,40	5,50	0,66	0,44
V.	2,50	3,—	15,—	18,—	62,50	75,—	2,75	1,35	5,40	6,75	0,81	0,54
VI.	3,—	4,—	18,—	24,—	75,—	100,—	3,50	1,71	6,84	8,55	1,03	0,68
VII.	4,—	5,—	24,—	30,—	100,—	125,—	4,50	2,20	8,80	11,—	1,32	0,88
VIII.	5,—	6,—	30,—	36,—	125,—	150,—	5,50	2,69	10,76	13,45	1,61	1,08
IX.	6,—	7,—	36,—	42,—	150,—	175,—	6,50	3,18	12,72	15,90	1,91	1,27
X.	7,—	8,—	42,—	48,—	175,—	200,—	7,50	3,67	14,68	18,35	2,20	1,47
XI.	8,—	9,—	48,—	54,—	200,—	225,—	8,50	4,15	16,64	20,80	2,50	1,66
XII.	9,—	10,50	54,—	63,—	225,—	262,50	9,75	4,78	19,12	23,90	2,87	1,91
XIII.	10,50	12,50	63,—	75,—	262,50	312,50	11,50	5,63	22,52	28,15	3,38	2,25
XIV.	12,50	15,—	75,—	90,—	312,50	375,—	13,75	6,74	26,96	33,70	4,04	2,70
XV.	15,—	—	90,—	—	375,—	—	15,—	7,85	29,40	36,75	4,41	2,94

Zarząd Kasy Chorych miasta Poznania

przewodniczący: Chalupka.

dyrektor: Sell.

Sukienki lato

w pięknych kolorach i najnowszych fasonach.

Kapelusze damskie

bardzo gustowne w wielkim wyborze.

Ceny niskie!
Doborowy towar!
Uprzejma obsługa!

F. Sisiecki

Dom Konfektynny

POZNAŃ — Stary Rynek 98-100.

Wielki wybór PIANIN

w doskonałym gatunku poleca

B. Sommerfeld

największa w Polsce Fabryka Pianin

Bydgoszcz

ul. Śniadeckich nr. 56
Telefon nr 883 i 458.

Jedno z dalszych uznań:
Uprzejmie donoszę, że z dostarczonego fortepianu jestem jak najzupełniej zadowolony i podbija instrument w zupełności innego rodzaju. Nadmieniam, że instrument oglądałem kilku znakomitych fachowców-muzyków, którzy wyrazili swe zadowolenie z stanu i wartości tego instrumentu. Wyrażam swoje gorące podziękowanie. N. S.

Wielka eksportowa firma słynnych win tokajskich odda natychmiast zastępstwo albo wyłączną sprzedaż na Województwa Poznańskie i Pomorskie dobrze wprowadzonemu Panu. — Poważne referencje, Zgłoszenia pod „Stary Tokaj“ do Biura Ogłoszeń, Jacobi, Lwów, Zimorowicza 14. np 10672

Ostrzeżenie!

W firmie M. Stanikowski, Poznań, ul. Woźna 12, skradziono w nocy z 31. 5. na 1. 6. 70 metr. gobeliny, 7 tuzinów skóry prasowanej, 2 tuziny skóry jasnej, brązowej, płaszcz używany, popielaty, blankiety wekslowe: 9 a 200,— zł, 6 a 100,— zł, 6 a 50,— zł, z pieczęcią firmową oraz pieczęcią na nazwisko Cecylja Stanikowska, Poznań, Woźna 16. zp 16 676/7 (—) Cecylja Stanikowska.

Ostrzeżenie.

Niniejszem zawiadamiam moją Szanowną Klientę, iż z dniem dzisiejszym pan

Władysław Maciejewski

zamieszkały w Poznaniu, ul. św. Czesława, u mnie nie pracuje i jako taki nie ma prawa do zatwierdzania jakiegokolwiek bądź transakcji w moim imieniu.

ELEKTRO-INDUSTRIA

Poznań. 27 Grudnia 18, wł. inż. J. Podkowiński.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Katowicach zwraca uwagę na mający się odbyć w dniu 28 czerwca 1929 r.

przetarg publiczny

na wykonanie centralnego ogrzewania i urządzeń sanitarnych w budowie Szarlej-Piekary. np 10764
Szczegóły przetargu ogłoszono w Monitorze Polskim Nr. 122 z dnia 29. V. r. b. i w Eboce Nr. 144 z dnia 28. V. r. b.

Przetarg przymusowy

W poniedziałek, dnia 3. 6. 29 r., o godz. 18 w Poznaniu-Wschód przy ul. Głównej 1. sprzedam największą dającemu za natychmiastową zapłatą: **BUFET KUCHENNY**. Obejrzeć można 5 minut przed rozpoczęciem przetargu. Skoraszewski, kom. sąd. z pol. Poznań, ul. Kręta 23, III p. zp 16687

OGŁOSZENIA DROBNE

ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d i 79) i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Damskie płaszcze sportowe

sabardynowe, rypsove, anielskie, najnowsze fasony, desenie gotowe, miarowe, sprzedaje najtaniej ul. Wielka 14, I. pięt. zdpw 50 014

Samochód

Protos 10/30 używany lecz w dobrym stanie gotów do jazdy sprzedam. W. Narożny, Poznań, ul. Ogrodowa 15, tel. 26-58. zdpw 24 370

Mebel

najtaniej poleca Kałkas. Wrocławska 19. zdpw 92 271

Lemona

wyśmienity napój orzeźwiający w kostkach. zdp 93 692

Anglomint

tabletki nielowe o silnym smaku dla znawców. zdp 93 693

Anteka

do sprzedania w największym klimatycznym uzdrowisku. Biuro Administracyjne Lwów. Radenich 7. zdp 94 541

Automobiliści

Rolnicy, Słusarze, Warsztaty autogeniczne

szwajcowanie (spawanie) wszelkich części metalowych wykonuje szybko fachowo. Specjalność spawanie cylindrów, karterów, trybów, maszynowych i części aluminiowych. „Ignis” Spawalnia, ul. Wielka 6. zdp 94 421-2

Willi

15 pokoi park ogród 4.000 mtr. wpłaty 100 000 i willa 10 pokojowa, garaż ogród, wpłaty 7 000 całe wolne przy parku Wilsona zaraz sprzedam. Kudliński, Niegolewskich 10a, tel. 60-80.

Walizy

kufry, torby podróżne ranne szkolne tek: własnego wyrobu. Detalicznie i hurtownie poleca Hurtownia Artykułów Siodlarskich, W. Tomsza Poznań, św. Marcina 59. dw 3021

Do

sprzedania 2 domy pojedynczo lub całkowicie maszynowo budowane, bogatej okolicy w mieście powiatowym, 30 km. od Poznania w tem 1/2 morgi ogrodu. Cena 25.000 zł. wpłaty 12-15.000 zł. reszta hipoteka na dłuższy czas. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 739.

Willi

komfortowa (śródmieście) mieszkanie 10 pokojowe wolne, gotówką potrzeba 70.000, reszta 50.000 na 13 lat po 8%. Zgłoszenia Wyrzykowski, Grobla 9. zdp 94 723

Skład paszy

kompletnie urządzonej sprzedam. Deierling Górna Włda 160, I. zdp 92 659

Willi

czteropok. bardzo ładna z ogrodem, blisko Poznania, zaraz wolna Cena 80 000 wpłaty 20 000 Wyrzykowski, Grobla 9. zdp 94 729

Zaraz na sprzedaż

w Witkowie - Wsi tuż przy mieście Witkowie p. Gniezno rolnictwo 15 morg pszennej ziemi przyległe do szos nadające się nawet na plac budowlany, zabudowanie kompletne. Piotr Dobras. dp 6325

Skład

kapeluszy damskich z ubiorkami sprzedam. Oferty Kurjer zdp 94 682

Żelazną

parkowaną bramę sprzedam tanio. Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja. zdp 94 415

Salonik
biały 10 części stosowny także na poczekalnie tania sprzedam. Wielkie Garbary 33. II. prawo. zdpw 94 550

Gramofony
szafkaowy i walizkowy z płytami sprzedam. Szczurek, Wrocławska 14, wysoki parter. bpw 3 721

Prasa ręczna do wyrobu cegły
i cementu. Żwiru i piasku tania na sprzedaż. cena 500 zł, produkuje 400-500 szt. cegły na godzinę. Także mieszczak (Mischmaschine) na sprzedaż. Cena 500 zł. Restauracja Jedrysek, now. Tarnowskie Góry. zdp 94 740

Sypialnia
Z powodu wyjazdu do sprzedania sypialnia: 2 łóżka, 2 stoliki, umywalka, bielizniarka z lustrem, stolik z płytą szklaną, oddzielnie duża szafa debowa rozbiórana. Można obejrzeć o każdej porze. Patrona Jackowskiego 29, 1 p. lewo.

„Rekord“
lamacz do kuchen, prasę do drewnów 12 cal. Młynek do mielenia na makę, kości korzeni sony itd. Aparat do destylowania dwu płaszczowy na parę lub glicerynę. Dwa „Ideal“ strugarki i płytki do kartofli, marchwi itd. do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dp 6328.

Roczniki „Szkoły“
organu Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie z lat od 1891 do 1908 (nieoprawne) i miesięczniki z lat następujących sprzedam tania. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 015

Majątki
domy, wille, sklepy, place, dzierżawy, poleca poszukuje „Małczyński, Warszawa, ul. Koźła 66 m. 34. zdp 94 540

Zegarek
złoty szwajcarski wartości 500 zł sprzedam za 250 zł. Adres wskazuje Kurjer zdp 94 314

Plac
narożny 5500 mtr. domek murywany 3 pokojowy, zabudowania gospodarskie. Jeździe przy kościele sprzedam 20 zł mtr. połowę gotówką, resztę hipoteka 8 proc. Zgłoszenia Kurjer zdp 93 922.

Gościniec
skład kolonialny rzemieślniczo, wymiana i zakup zboża, duża wieś, kościół, szkoła w miejscu z nowo ułożoną wyjazdową na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 677

Foksa
rasowego sprzedam. Polna 18, III. lewo. zdp 94 676

Skład
blawatny, krótkich towarów etc. dobrze zaprowadzony w mieście powiatowym, mieszkanie wolne 4 pokoje z kuchnią, z towarami zaraz korzystnie do sprzedania. Do objęcia około 15 000 zł. Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdp 94 023.

5 KUPNA

Szklana
zablotkę do składu kupi natychmiast Dom Sportowy. Św. Marcina 14. zdp 94 675

Ogród
lub grunt kupie lub wydzierżawie. Oferty Kurjer zdp 94 721.

6 KAMIENICE

Kamienice
śródmieście Poznania dochód roczny 11 986. Cena 120 000, wpłata 40 000, reszta za dziesięć lat po 8% sprzedza Dutkiewicz Chwałiszewo 70, front. zdp 94 118

7 PIENIĄDZ

3.000 zł
pożyczki pod zastaw większej hipoteki na majątku poszukuje spiesznie, procent według umowy. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 479

2-5.000 dolarów
dam po 15% na hipotekę kamienicy. Oferty Kurjer zdp 94 180/1

Dwaj

rolnicy poszukuje na pierwszą hipotekę około 20 000 złotych, procent na rok zgóry. Obiekt 104 morgi. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Józef Darsch, od p. 11. Poznań, Kraszewskiego 15.

10-15.000 zł
poszukuje I. hipoteka na wille w okolicy Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 735.

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkania
4 pokoje komfort ewtl. umeblovane 3 pokoje manzardowe, w nowej wili przy zosie okrzędnę Debiec — Debina wydzierżawie od 15 czerwca rb. za dwuletnią dzierżawę 6.000, wzgl. 4 200 zł zgóry. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje właściciel Grzegorzewski, Półwiejska 9. Telefon 20-92. zdpw 94 709

5 pokojowe
słoneczne i czyste mieszkanie komfortowe z telefonem, nowoczesnym umeblowaniem korzystnie zaraz oddam. Oferty Kurjer zdp 93 797

Mieszkanie
1 pokojowe do wydzierżawienia. Czyszy zgóry 800 zł Zgłoszenia Kurjer zdp 94 699

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
mieszkania 2 lub 3 pokojowe z kuchnią zaraz wprost od gospodarza. Dzielnica obojetna. Piace czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdp 94 738

11 POKOJ UMIEBL

Pokój
frontowy, słoneczny, dla 1-2 inteligentnych osób zaraz do wynajęcia. Łakowa 7, III. lewo. 1 wejście. zdpw 94 453

Pokój
dobrze umeblowany zaraz wynajmę. Grobla 19, II lewo. zdpw 94 017

Miesięcznie
pokoje wystawcom odnajmie. Hotel Francuski. zdp 94 274

Pokój
dwom panom zaraz wynajmę. Piekary 22-23, dom tylny, parter.

Dobrze
umebl. słoneczne pokoje naprzeciwko Parku Wilsona dla wynajmujących na stałe lub wystawców do wydzierżawienia. Łaska-we oferty do Biura ogłoszeń Kosmos, Poznań, Zwierzyniecka 6 pod 924. nw 10 670

Pokój
dobrze umeblowany dwóch panów. Białecka, Szkoła 9. Pw 10 639-53,339

Pokój
na 3-4 osób duży s. oneczny. Matejki 51, III. prawo. zdp 94 139

Dwa
pokoje do wynajęcia dobrze umeblowane od zaraz lub 13. Plac Działowy 10, II. zdp 94 641

Pokój stały
czysty, światło elektryczne, wejście niekrepujące. Wały Jana III. II, I. lewo. zdp 94 710

Pokój
umeblowany, światło elektryczne, wynajmę zaraz, św. Marcin 39, III. prawo. zdp 94 723

Pokój
wspólny panom utrzymaniem. Wrocławska 18, IV. prawo, frt. zdp 94 725

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów zaraz do wynajęcia. Ulica Patrona Jackowskiego 43, II. prawo. jp 1917

12 SZUKA POKOJU

Panienska
poszukuje pokoju, najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdp 94 689

14 DZIERŻAWY

Wdzięczawie
na czas Wystawy jeden pokój umeblovany z telefonem przy placu Wolności, dom frontowy na mieszkanie albo biuro. Wejście niekrepujące. Zgłoszenia Kurjer zdpw 94 674.

15 LETNISKA

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera“ bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną, łazienki, salo do beauty, place tenisowe — sale dancin-gowe, wykładowa kuchnia warszawska, pierwszorzędny zespół muzyczny. Ceny umiarkowane. Telefon 16. Zgłoszenia pod: Polska Riviera, Gdynia nw 9366

Jastrzębia Góra
nad pełnym morzem kilka najpiękniej położonych will pensjonat „Jasna“ od 8 lat pod jednym zarządem. Informacje godz. 7-7 Warszawa, Polna 78 m. 2 nwp 10 106

Krynica
Br. Chlapowskiej i T. Sarczewskiej pensjonat „Willa „ana“. Czysny od 15.5. Doskonata kuchnia. Wygod. Umiarkowane ceny. np 10 208

Letniska
2 pokoje kuchnią lub utrzymaniem okolicy jeziora Ludwikowskiego poszukuję. Oferty proszę Poznań, skrzyżka pocztowa 45. zdpw 94 670

Hel
„Kujawianka“, „Helena“ i „Wanda“ pensjonat obr. lokowa-nie wycieczek dla dorosłych. C. Dąbrowska, Warszawa Tamka 45 a. Pp 9932-62,334

Wisła
(Śląsk Cieszyński) w gorach Beskidu, na południowym stoku, pensjonat „Bożydar“. Kuchnia zdrowa i obfita. Tenis, kąpiel rzeczna. Wiadomość na miejscu. Administracja. dw 6072

Rabka
pensjonat „Topacz“ obok Porębki. Otwarty 5 maja. Tytuł dla chrześcijan Informacje Rabka doktorowa Girska. dp 5943a

Jastrzębia Góra
Pomorze „Bałtyk“ tuż nad morzem. Zgłoszenia Jastrzębia Góra, pensjonat „Bałtyk“ lub Warszawa, ul. Smolna 14 m. 9, od 12-14 i 17-19, codziennie oprócz świąt. Pp 10 882 62,409

21 ZGUBY

Zaginiona
książeczka wojskowa na nazwisko Wilhelm Waga, unieważniam. jw 1914-5

Zgubiłem
książkę wojskowa na nazwisko Jakób Cisowski, Winiary. Białecka 14. zdpw 94 736

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

22 ZGUBY

Zaginiona
książeczka wojskowa na nazwisko Jakób Cisowski, Winiary. Białecka 14. zdpw 94 736

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Zagubiona
książeczka leżymacyjna (Indeks) L. 7360, wydana przez Działek Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, oraz oryginalne świadectwo dojrzałości, wydane przez Państw. Gimnazjum w Chojnicach, na nazwisko Maksymiliana Melin-skiego, unieważnia się. Kościan. Aleje Kościuski 39.

Obiady tanio a zdrowo!
od zł: 1.20, 1.50, 2, 2.50 do i z. Stołownia Szkoły Gospodarczej, ul. św. Marcina 69, oraz w „Kuchni Zdrowia“ Aleje Marcinkowskiego nr. 1. — Uczennice do nauki gotowania przyjmują się. np 10 49

23 OZENKI

Wdowa
z dobrą egzystencją, miłutka, pięknie zbudowana z braku znajomości pragnie w celu matrymonialnym tą drogą poznać kulturalnego mężczyźnego 45-55 lat, najchętniej dzielnika kupca lub wyższego urzędnika z emerytura, który dałby współpracę. Majątek niekonieczny, lecz walory duszy i ciała. Obzerno poważne oferty z całym zaufaniem do Kurjera zdp 94 745.

24 NAUKA

Bez nauczyciela
uczcie się literatury polskiej, języków obcych, historii, geografii, matematyki etc. Szczegółowy katalog wraz z okazową książką wysłał Wydawnictwo „Pomoc Szkoła“ Warszawa. Białecka 5 85.

Kursy kroju — szycia
damskiego. Zł. szycia przyjmują Amalia Klawiterowa i Marij Magdaleny I III prawo narządnik Raczynskich. dw 8025 6

Łaciny
fizyki do matury udziela doświadczony pedagog. Przemysłowa 41 m. Sokołowskiego dla „Z“ (lepiej listownie). zdp 94 839

Cheesz otrzymać posadę?
Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żorawia 42. Kursy wyciągają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynie, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. np 10 652

25 MUZYKA

Nawet starcy
nauczają się w 1 dniu 5 pięknych sztuczek grać na fortepianie pod gwarancją według mojej własnej metody za 25 zł. Guzicki, Aleje Marcinkowskiego 28. bpw 3723

Orkiestry
dobrze zgrane, dete i smyczkowe dostarczam. Guzicki, Aleje Marcinkowskiego 28. tel. 30-21. bpw 37-22

Jazzbandzista
do muzyki tanecznej wolny zaraz. Długa 10, u pp. Obalek. zdp 94 665

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 10 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Technik dentystyczny
obeznany z operatywa poszukuje odpowiedniej posady. Zgloss. do Kurjera Poznańskiego zdpw 94 613

Szofer
trzeźwy i sumienny poszukuje posady prywatnej. Oferty Kurjer zdpw 94 614.

Posady
inkasenta lub woźnego z kaucją 400 zł poszukuje. Oferty Kurjer zdp 94 704.

230 zł
stawiam kaucją jako kasjerka lub biurowa. Oferty Kurjer zdp 94 658

Robotnik
lat 25 z lepszą rodziną szuka pracy z kaucją lub bez. Oferty Kurjer zdp 94 650.

Biuralistka
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdpw 94 649.

Mała
rodzina poszukuje portjerstwa tylko do wili. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 714.

Słuchacz
Bud. Maszyn szuka zajęcia najchętniej po południu lub w dom. Łaskawe zgłoszenia proszę Kurjer zdp 94 716.

Maszynistka
i kasjerka poszukuje posady, wymagania 400 złotych miesięcznie. Oferty Kurjer zdp 94 717.

Panna
sumienna, pracowita poszukuje posady w biurze. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdpw 94 720.

Osoba
lat 28 poszukuje posady propagandzistki ewtl. jako gosposia. Zgłoszenia Kurjer zdpw 94 663.

Panienska
inteligentna z ukończonym kursem szkoły handlowej poszukuje posady elewki na majątek. Łaskawe zgłoszenia Kurjer pod zdpw 94 643

Książkowy
wolontariusz z ukończoną szkołą handlową i 2 letnią praktyką w składzie towar. krótkich, manufaktury, konfekcyj meskiej i kolonialnej szuka posady. Oferty Kurjer zdpw 94 196

Szofer
lat 20, trzeźwy sumienny, półroczną praktyką, obeznany dobrze z „Fiatem“ poszukuje posady zaraz lub od 15 czerwca. Miejsowość obojetna. Oferty Kurjer zdpw 94 634.

Biegła
maszynistka w języku polskim i niemieckim poszukuje jakiegokolwiek bądź zajęcia. Oferty Kurjer zdpw 94 456

Osoba
inteligentna, uczciwa przyjmie posadę pielegnowania. Oferty Kurjer zdpw 94 450

Panienska
wyuczona szycia poszukuje posady do dzieci lub jakiejkolwiek innej, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer zdp 94 719.

Szofer
sumienny trzeźwy poszukuje od zaraz posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdpw 94 619.

Szofer
trzeźwy, sumienny z praktyką poszukuje prywatnej posady. Oferty Kurjer zdpw 93 874

Dekorator
projektuje i wykonuje dekacje wystaw sklepowych, modera na wszelkie branże. Oferty Kurjer zdp 94 113

Młodzieniec
inteligentny znający język polski i niemiecki szuka jakiegokolwiek posady. Na żądanie kaucja. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 150.

W godzinach
popołudniowych poszukuje zarobku rutynowany księgowy. Oferty pod zdpw 94 214

Inteligentna
pani lat 30, władająca językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady zarządzającej stoiskiem na P. W. K. Warunki przyste-pne. Oferty „Par Aleje Marcinkowskiego 11, pod 51485. Pp 10 741 54 485

Krawcowa
na przeróbki w dom poleca się. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 737.

Do
rocznego dziecka poszukuje panny inteligentnej, kochającej dzieci zaraz lub od 15 6 29. Zgłoszenia ul. Piotra Wawrzyniaka 3, piekarnia. zdp 94 684

Poszukuję
porządnej dziewczyny do wszystkiego, najchętniej z prowincji zaraz lub od 15 6 29. Zgłoszenia ul. Piotra Wawrzyniaka 3, piekarnia. zdp 94 684

Kantorzystka
początkująca z dobrą charakterem pisma, pisząca biegle na maszynie do przedsiębiorstwa handlowego w Poznaniu potrzebna zaraz. Zgłoszenia pisemnie z odpisem świadectw i podaniem pretensji do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod Pp 10 911-22 145

Podróżujący
wzgl. reprezentanci ustaleni dobrze w sferach kupieckich szczególnie cukierniczych i piekarskich w Wielkopolsce, na Śląsku i Pomorzu znajdują stałe zajęcia na wysoką prowizję w firmie Michałowicz, Poznań, Szyperka 14-15. Wytwórnia podróbek cukierniczych i hurtownia artykułów spożywczych. Zgłoszenia tylko pisemne z podaniem referencji mogą być uwzględnione. Pp 11 061-22.153

Służaca
do lepszych robót domowych potrzebna. Szmidt, Fabryczna 36. zdp 94 722

Kucharka
ewtl. młody kuchlarz do lat 25, pierwszorzędna siła potrzebna od